

Naša tridesetletnica

Nekoč davno se je petelinje pero v uporih zazibalo na puntarskem klobuku. Zapel je šentjernejski petelin na domači majolki s pristnim vinom. V uporih se je dvignilo v minuli osvobodilni vojni ljudstvo. In naša industrializacija, naša skupna Iskra, je to mar kaj drugega kot še en upor, upor zoper vso stoletno zaostalost? Ne gre samo za besedno igro, če zapišemo povrhu vsega še to: Iskrina tovarna v Šentjerneju, ena izmed mnogih industrijskih obratov, ki so se v znamenju Iskre lotili temeljite gospodarske obnove naše Dolenjske, izdeluje upore. Kaj torej ne bi naše osrednje proslave ob 30-letnici Iskre, 25-letnici Iskre v Šentjerneju in dnevu borca, v soboto, 3. julija, zakoličili prav v tem Šentjerneju!

Na zahodu poizkuša kapitalizem še zadnje igre svoje umetnosti, na vzhodu je dirigirani birokratizem v gospodarstvu zašel v zagato. Pri nas smo, pa čeprav veliko manjši in revnejši, tako kot smo se znali upreti nasilju v boju za svobodo, iznašli še en upor zoper ustaljene zapovedi o neomejeni oblasti denarja in birokracije: samoupravljanje. Pravzaprav niti ne iznašli sami! Šli smo le po poti, ki so jo nakazovali že davno marksistični teoretiki in ki jo je danes terjati sam sodobni tehnološki in civilizacijski proces.

Trideset let Iskre zato ni samo 30 let industrijskega podjetja, ki je danes postalo eden izmed evropskih velikih telekomunikacij, elektronike in precizne mehanike, ampak tudi pomemben mejnik v prizadevanju našega delavskega razreda, da se dokopljete do nekega novega, demokratičnega in polno odgovornega samoupravljanja. Kot smo ponosni na svoje tehnične dosežke, na naša odkritja v izumiteljstvu, na naše male, priročne električne aparate, ki pomagajo lajšati delo in življenje milijonom preprostih ljudi doma in v svetu, še posebej v deželah v razvoju, tako se tudi zavedamo, da brez samoupravljanja do takega delovnega poleta in takih poslovnih uspehov nikoli ne bi prišli. 30-letnica Iskre je zato še kako praznik, ob katerem si kot svobodnjaški samoupravljalci ponosno zatikamo za klobuk puntarsko petelinje pero.

Samoupravljalci šentjernejske Iskre istočasno slavijo svoj srebrni jubilej — 25-letnico svojega vztrajnega in uspešnega dela. Le devet pionirjev je leta 1951 začelo z delom v Šentjerneju. Danes je tu že tisoč sodelavcev. Vrednost letne proizvodnje tedaj, v prvih začetkih, ni znašala niti pol milijona starih dinarjev; danes pa šentjernejska Iskra ustvarja že prek 18 milijard starih dinarjev.

Iskra se vselej razširja iz sredine in sega s svojimi koraki na vse strani. Tako tudi naše združeno podjetje. Začeli smo povsem skromno, na majhnem, čeravno silnem kapitalu narodnoosvobodilnega boja. Nekdanji borci, vezisti, so se lotili tudi izdelovanja industrijskih komunikacij. Vztrajno so naši delavci in strokovnjaki osvajali nove in nove izdelke. Iskra je postala tako rekoč varilnica novih vzorcev, novih izdelkov, ki so jih pozneje prevzemali v redno proizvodnjo tudi drugi. Toda razumljivo, da smo rasli predvsem tudi sami, v samem kranjskem žarišču Iskre.

Kakšno sveto zadovoljstvo je bilo, ko so naši kinoprojektorji lahko zamenjali tuje, uvožene, in ko smo jih sami začeli izvažati v širni svet. Koliko milijard ljudi smo v teh minulih letih že povezali s svojimi telefonskimi aparati, ki smo jim nenehno skušali funkcionalno in estetsko prilagoditi obliko. S svojimi delovnimi ljudmi smo postali dober del delovnega ljudstva Slovenije, zanesljiva avantgarda delavskega razreda Jugoslavije, ki v slehernem trenutku lahko prevzame še nove, tehnično zahtevne naloge.

Toda naša Iskra se je kot iskra razvejala tudi na vse strani s svojimi obrati, s svojimi posled avtonomnimi industrijskimi enotami. Ena takih je tudi tovarna uporov v Šentjerneju, ki nam želi biti domačin ob naši skupni proslavi.

Če bi bili le najemniki, bi po opravljenem delu in celo po delovnih uspehih zaprli vrata svojih obratov in odšli domov. Ker pa smo vsi soustvarjalci, vsi samoupravni člani delovne skupnosti, je razumljivo, da v takih praznikih, kot je proslavljanje tridesetletnice združenega podjetja in 25-letnice Iskre v Šentjerneju, ne moremo vrat enostavno zapreti, ampak da se moramo še enkrat družno sestati in skupno obeležiti prehojeno pot svoje delovne in samoupravne zmage.

Slovesno in veselo bo torej ob tem srečanju Iskre v Šentjerneju sredi zelene Dolenjske. Prijateljsko se bomo spoznali mnogi iz naše velike delovne družine, saj nas ni malo: trideset tisoč.

Kako je že dejal Cankar, ki se je pred sto leti rodil in v uporih zoper ozke razmere in krivice vzpodbudil hlapce k uporih: „Tod bodo živeli veseli ljudje...!“

Na njihovo zdravje, ob 30-letnici iskrive Iskre, petelinja šentjernejska majolika!

Mara Ovsenik

V okviru praznovanja 30-letnice Iskre praznuje danes svoj srebrni jubilej tudi IEZE — TOZD Upori in potencimetri v Šentjerneju, temeljna organizacija združenega dela, katere delovni kolektiv se je iz drobne zasnove v l. 1951 v četrto stoletje razvil v močno industrijo uporov in potencimetrov, ki že nad 80 % svojih izdelkov izvaža zlasti na zahodna tržišča. Današnje praznovanje dneva borca in dneva Iskre bo torej obogateno še s proslavo 25-letnice tega uspešnega in marljivega delovnega kolektiva, ki pomeni žarišče napredka tudi na tem delu Dolenjske. Na posnetku pogled iz zraka na tovarno uporov in potencimetrov sredi brstečega Šentjerneja.

Iskra — moj poklicni dom

In ko je bil pogovor končan, je spet povsem mirno nadaljeval svoje odgovorno delo, začel je pisati, telefonirati, kljub vsemu pa je našel še trenutek časa, da je povsem osebno, človeško izmenjal nekaj besed v tajništvu z nekom iz proizvodnje. Novi predsednik skupščine ZP Iskra Vladimir Klavs je bil sicer že prej na vodstvenih položajih, bil je prvi delegat Iskre po osvoboditvi, je zastopnik Jugoslavije v Vzhodno evropski gospodarski skupnosti SEV, a vselej in povsod je ohranil svoj neposredni, preprosto ljubeznivi način obnašanja. Je mar tudi to znanost in tehnika vodenja? Kakorkoli že: naš pomenek za glasilo Iskra je potekal gladko in prijazno, čeprav je sobesednik pred slehernim odgovorom vselej kratko pomislil in nato umirjeno, premišljeno odgovoril. Točnost glede zgodnje ure pomenka in natančnost v odgovorih sta ta vtis trdnosti še dodatno potrdila.

Nedavno ste prevzeli novo pomembno odgovornost v ZP Iskra, mesto predsednika skupščine ZP Iskra. Ali bi lahko orisali svoja osebna občutja ob vaši izvolitvi oziroma po prvih izkušnjah na tem delovnem mestu, še posebej glede na to, da ste z Iskro živeli kot vodilni delavec vse od takrat, ko ste bili pred desetletji prvi vodja — delegat Iskre iz Kranja?

„Ne morem še kaj posebnega ugotoviti v zvezi z občutki, oz. ob izkušnjah v še ne polnem dvome-sečnem delu na tem delovnem mestu. Ugotovimo pa lahko, da je dogajanje in delo izredno razgibano, da so v teku mnoge velike akcije — lahko bi celo rekel preveč — in da je popisane preveč papirja ter zato ni mogoče vsega solidno opraviti. Naj omenim samo glavne naloge zadnjega časa — novi zakon o združenem delu in z njim obnovljeni samoupravni sporazumi srednjeročnega programa razvoja, uveljavljen nov finančni sistem... Začela se je tudi šolska reforma in nova, večja vloga družbenopolitičnih organizacij pri vodenju podjetij itd. Seveda je to razumljivo, saj gre za korenite spremembe po naši ustavi, v upravljanju in odločanju neposredno v proizvodnji, kar prinaša dograjevanje sistema, da bi racionalno funkcionirali. Ker je pri tem naša družba demokratična in delujemo na principu dogovarjanja in popolnega soglasja, tudi ne gre vse gladko, treba bo še več časa, da bomo v tem uspeli.

Kar se tiče občutkov pa bi moral reči, da je moja sedanja dolžnost zelo odgovorna, še posebej v tem času, zaradi neštetihih velikih akcij, poleg tega pa pada še v obdobje svetovne

recesije in tudi stagnacije v Jugoslaviji, kar brez dvoma še iz drugih aspektov utejuje delo.

Vladimir Klavs — predsednik skupščine ZP Iskra.

Prav gotovo so prisotni tudi občutki zadovoljstva, posebno če se delo uspešno in harmonično odvija. Gotovo je tudi, da sem spoznal v teku svojega dela v Iskri mnogo znancev, prijateljev in prijetnih sodelavcev, z mnogimi se poznam še iz vojne — tako da je bila in je v nekem smislu Iskra resnično moj poklicni dom, ne oziraje se na delovno mesto, na katerem sem kdaj delal.“

ZP Iskra ni majhna organizacija, temveč sodi med velikane. Funkcije in značaj dela voditelja organizacije pa so nedvomno različne pri različnih velikostih organizacije. Kako bi v tem smislu orisali v sedanjem trenutku vsebino dela voditelja ZP Iskra kot velikana? Ali gre pri tem bolj za vodenje in usmerjanje dela drugih ali pa se v tej funkciji skriva tudi ogromno lastnega, mnogokrat nevidnega dela?

„Brez dvoma je Iskra velika in seveda se tudi vodeča funkcija in delo razlikujeta od funkcije in dela v majhnih organizacijah. V velikih sistemih dejansko precej časa posvečamo koordiniranju, vodenju in usmerjanju dela sodelavcev na raznih nivojih. Sicer pa je gotovo ena glavnih nalog trasiranje dolgoročnega razvoja in dograjevanja organizacije samega sistema. Precej posla je tudi s povezavo do

(Nadaljevanje na 2. strani)

2. ZASEDANJE SKUPŠČINE ZP ISKRA

Začetek usklajevalnega postopka in sprejemanja srednjeročnega načrta razvoja Iskre

Skupščina ZP Iskra je soglasno sprejela osnutek samoupravnega sporazuma o temeljih plana kot izhodišče za usklajevalni postopek. Gledano v celoti segamo ugodne rezultate, toda nekaterih TOZD napake v minullem obdobju niso izučile. V zunanje-trgovinsko mrežo bomo morali vložiti več lastnega kapitala, zunanje-trgovinsko poslovanje pa zavirajo še visoke cene naših izdelkov in slaba kakovost, nezadostna dobavna disciplina, premajhno prilagajanje tujim tržiščem, zlasti pa kadrovska problematika. Jože Hujs: „Brez izobraževanja pri delu ne bomo mogli obdržati koraka s svetom. Pomembna sta tudi gnotna in moralna vzpodbuda delavcev.“

V ponedeljek, 28. junija, je bila v Iskrini poslovni stavbi v Ljubljani 2. seja skupščine ZP Iskra. Vodil jo je predsednik Vladimir Klavs.

V okviru 1. točke dnevnega reda je direktor področja za ekonomiko Edi Delopst posredoval delegatom dokončno poročilo o poslovanju naše organizacije v minulemu letu. Opozoril je zlasti na tista področja naše dejavnosti, ki so pomembna za naše nadaljnje delo. Ob tem je veliko pozornosti namenil prav akcijskim in sanacijskim programom, ki smo jih sprejemali med lanskoletno najhujšo

gospodarsko krizo. S temi programi nam je v veliki meri uspelo omiliti posledice gospodarske krize.

Kljub recesiji nam je uspelo lanskoletni proizvodni načrt zadovoljivo izpolniti, uspelo nam je zaustaviti ekstenzivno zaposlovanje, dokaj ugodno smo poslovali na zunanje-trgovinskem področju, uspešen pa je bil tudi finančni rezultat, čeprav so v nekaterih delovnih organizacijah in temeljnih organizacijah poslovali pod pričakovanji. Vsekakor nas je lani najhujše pestila nelikvidnost.

Naša najmodnejša tovarna je prav gotovo tovarna telekomunikacij na Laborah v Kranju.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Začetek usklajevalnega postopka in sprejemanja srednjeročnega načrta razvoja Iskre

(Nadaljevanje s 1. strani)

Kakorkoli, lanskoletna proizvodna in prodajna gibanja so bila, upoštevajoč zunanjo in domačo inflacijo ter recesijske pogoje dokaj uspešna, nikakor pa ne moremo biti kot že rečeno, zadovoljni z rezultati po nekaterih delovnih in temeljnih organizacijah, pa tudi ne s podjetnostjo in zavzetostjo nekaterih pri reševanju določenih problemov. Žal ugotavljamo, da v nekaterih temeljnih organizacijah že vnaprej računajo, da jim bodo druge temeljne organizacije pokrile morebitno izgubo, same pa ne naredijo ničesar, da bi ugotovile vzroke slabega poslovanja in ga tudi odpravljale.

V nadaljevanju je direktor Delopst podal oceno poslovanja v letošnjih prvih petih mesecih. V primerjavi z enakim obdobjem lani se je proizvodnja povečala za 12,3 %, ob skoraj istem številu zaposlenih. Izredno ugodni so bili tudi zunanje-trgovinski rezultati, ko se nam je izvoz povečal za 27,1 %, uvoz pa za 25,7 %. Seveda so to šele ocene, kajti s prehodom na nov način plačevanja nam po prvem aprilu ni več potrebno izdelati četrletnih obračunov, temveč samo polletnega.

Zasedanje skupščine se je nadaljevalo s poročilom predsednika

skuščinskega odbora za zunanje-trgovinsko poslovanje Franca Ferkolja o pregledu poročila o poslovanju Iskrih zunanje-trgovinskih organizacij v minulem letu. Podobno kot v domovini, se je Iskra tudi na zunanjem trgu srečevala s hudo recesijo in inflacijo.

Zunanje-trgovinske firme so, razen Guesta, poslovale z dobičkom, zunanje-trgovinska predstavništva so na splošno delovala uspešno in v okviru začrtane politike — uspešno so se

vključila tudi v uvozne posle — manj zadovoljivo pa je bilo poslovanje proizvodnih organizacij, zlasti Ireta in Perlesa. Sanacijski programi za organizacije, ki so poslovale z izgubo, so dobra osnova za nadaljnje delo, čimprej pa bo potrebno vložiti več lastnega kapitala v našo zunanjetrgovinsko mrežo.

O poslovanju zunanje-trgovinskih organizacij je spregovoril tudi glavni direktor Iskra Commerce Ilja Medič.

Z drugega zasedanja skupščine Zp Iskra.

Iskra—moj poklicni dom

(Nadaljevanje s 1. strani)

družbe, tako v lokalnih kot republiških in zveznih merilih. Mnogo je poslovnih kontaktov z obstoječimi partnerji doma in v tujini, z bančnimi hišami in drugimi subjekti naše družbe. Poznano je, da Iskra posluje tako rekoč s celim svetom — to ima za posledico mnogo obiskov — tudi novih — potencialnih kandidatov za sodelovanje z Iskro.

V zadnjih letih beležimo mnogo novih partnerjev iz držav tretjega sveta — nerazvitih in nevrščenih držav, ki žele navezati sodelovanje z Iskro. Posla je prej več kot prej. Mnogi se obračajo name z najrazličnejšimi problemi. — Tudi osebni kontakti z družbenopolitičnimi predstavniki, z zbornicami in drugimi institucijami so pogosti in gotovo popestrijo delo. Sicer pa je v glavnem Iskra organizirana decentralizirano, mislim tako, da po najsodobnejšem principu, ki pravi, da je treba odločitve sprejemati tam, kjer se problematika poraja. To sovпада v celoti tudi s samoupravnimi principi o odločanju v bazi.

Veliki industrijski kombinati in konglomerati igrajo v sodobnem gospodarstvu (pa tudi drugem) razvojno pomembno vlogo. Kako bi vi opredelili funkcijo takšnih velikih organizacij znotraj celotnega gospodarstva ene države po eni strani ter v okviru gospodarskega in političnega razvoja oziroma povezovanja v mednarodnih merilih?

„Za uspešen razvoj sodobne družbe so veliki gospodarski subjekti nujno potrebni, ker le tako zagotovijo uspešno realizacijo glavnih smeri razvoja posameznih vej industrije. Omogočajo in bolj načrtno večajo vlaganja v proizvodnjo in bazični razvoj. Bolj načrtno zato, ker je plod preverjanja večjih timov tudi v nasprotju z manjšimi timi, kjer je rezultat v rokah poedinca. Tako veliki proizvodni subjekti, ki proizvajajo v velikih serijah, zagotavljajo družbi in potrošnikom cenene in kvalitetne izdelke.“

Zato so taki veliki sistemi seveda bolj togi in se razvoju tržišča prilagajajo počasneje. Med maloštevilnimi giganti pa je mnogo ugodnih možnosti za manjša podjetja, ki so bolj fleksibilna in se hitreje prilagajajo trgu, dajejo lahko pestrejši asortiman proizvodov, ker uporabljajo pač sestavne dele cenenih gigantov. Tako se veliki sistemi dopolnjujejo z manjšimi organizacijami in tvorijo ugodno kombinacijo, kjer lahko tudi individualni obrtniki najdejo svoje mesto.“

Že dlje časa ste tudi jugoslovanski predsednik v SEV. Prav gotovo ste

med tem časom pridobili pomembne izkušnje in opažanja na področju mednarodnogospodarske menjave. V sodobnih pogojih hitrih in globokih sprememb pa je po drugi plati tako v tehnološkem kot v družbenem smislu v svetu brez dvoma zelo pomembna prožnost v gospodarskem nastopanju. V čem po vašem mnenju takšna prožnost pri nas glede na povezave na zahodu in vzhodu obstaja oziroma ne obstaja, v čem je pozitivna, v čem morda ne?

„Sodelovanje v radioelektronski komisiji SEV mi je dalo predvsem sorazmerno realno oceno razvoja te industrije v socialističnih državah. Ta razvoj je zanimiv, ker se razvija v sistemu centralnega državnega planiranja, v nasprotju z našimi samoupravnimi planiranjem in planiranjem na Zahodu, ki ga narekuje predvsem tržni princip. Tak centralni sistem ima sicer določene prednosti, ki se kažejo v enotnosti in da ni neutemeljenih in večkratnih neizkoriščenih investicij. Vendar je na drugi strani pretog in prepočasen v razvoju in povzroča določeno zaostajanje.“

Kar se tiče prožnosti v prilagajanju sprememb v družbenem in tehnološkem smislu je prožnost seveda v mnogih pogledih zelo zaželjena in nujna, predvsem ko nastajajo hitre oscilacije v svetovni konjunkturi. Sicer pa menim, da za uspešno nastopanje na zunanjem trgu potrebujemo predvsem kvaliteto v vseh pogledih in sistem dograjevanja in večanja trgovinskih povezav in utrjevanja partnerstva s kooperanti sodelavci in pretoka izdelkov v obe smeri. Da je Iskra tako uspešna v zunanji trgovini, je to gotovo rezultat dolgoletnih vztrajnih in sistematičnih naporov za izgrajevanje naše zunanje — trgovinske organizacije in mnogih naporov za uveljavitev solidnosti v poslovanju in vsestranske kvalitete izdelkov. Improvizacije prav gotovo ne morejo dati trajnejših rezultatov.“

Dejstva, da je ZP Iskra družbeno opredeljena kot nosilka gospodarskega razvoja v naši republici, kažejo na to, da je naša organizacija dosegla velik družbeni ugled. Nedvomno takšno družbeno priznanje naši organizaciji temelji na gospodarsko razvojnih potencialih, ki jih je ZP Iskra zgradila v 30 letih svojega razvoja. Toda omenjeni potenciali so le materialna podlaga, na kateri lahko, kot Iskra ali pa kot družba, gradimo bodoči razvoj. Kakšne so, glede na vaše tehnične izkušnje v Iskri, vaše predstavnike izkušnje v mednarodnem svetu, vaše zamisli oziroma, kako si predstavljate podobo Iskre v prihodnjih letih, ki nam ho vplivala zaupanje v skladen in prodoren razvoj?

„Da je Iskra odigrala veliko vlogo v družbenem, gospodarskem in tehnološkem pogledu tako v Sloveniji, kot v

Jugoslaviji, je razumljivo in je tudi uspešna elektroindustrijska proizvodnja za kompleksen razvoj družbe nujen pogoj. Iskra je bila v Jugoslaviji v mnogočem pionir in je kot taka odločno vplivala na naš razvoj v raznih pogledih ter je tako povsem razumljivo, da v celi državi uživa tako družbeno priznanje. V naši ožji domovini se kaže prizadevanje tudi v tem, da dobiva Iskra, oziroma njen program, v sedanjem srednjeročnem načrtu razvoja Slovenije, posebej izražene naloge in mesto. Vse to pa mislim, da je zelo dobro zajeto tudi v osnovnem samoupravnem sporazumu o osnovah planiranja Iskre za srednjeročno razdobje do leta 1980 in v analizi razvojnih možnosti Iskre, ki so prav sedaj predmet razprav vseh organizacijah Iskre.“

V vsebinskem pogledu mislim, da je tu potrebno posebno naglasiti osnovne smeri bodočega razvoja, ne samo srednjeročnega, marveč še za naprej. Te smeri izhajajo iz konstatacije, da je naša republika sorazmerno majhen trg, da ne razpolaga s prirodnim surovinskim potencialom, pač pa da ima zelo kvalitetno delovno silo, ki jo lahko še naprej razvijamo prav v pogledu poviševanja kvalifikacij, če na drugi strani razvoj naše dežele najprej osvajajo proizvodi masovne potrošnje, se nam usmeritev v polprofesionalno in profesionalno proizvodnjo sama po sebi ponuja. Sem spadajo predvsem tudi novi proizvodi, ki jih prinaša sodoben razvoj mikroelektronike, elektrooptike in slično. S tem ni rečeno, da izdelki, ki jih ne moremo šteti povsem v navedene, ne spadajo več v naš program. — nasprotno — tudi pri njih moramo stremeti, da bi bili ti vedno vrhunski po svoji kvaliteti in designu, ker le tako bo možno zagotavljati njihov plasman, saj dobro vemo, da večji del naše proizvodnje plasiramo na tržišče izven naše ožje republike Slovenije.“

Za nadaljne uspešno uveljavljanje Iskre ocenjujem, da obstajajo vsi startni pogoji — tako doseženi 30-letni razvoj v organizacijskem, tehničnem in tehnološkem pogledu. Mislim, da je po mnogih reorganizacijah, ki smo jih v Iskri že opravili, dosežena oblika sestavljene organizacije na branžnem principu najbolj ustrezna in da prav ta oblika daje vse možnosti za bodoče še večje uveljavljanje Iskre doma in v svetu. Seveda so tu še mnogi nedorečeni detajli, ki jih je možno in potrebno dopolniti in uskladiti z novim zakonom o združenem delu.“

Poseben poudarek bi moral veljati vsestranskemu dvigu kvalitete dela, dvigu učinkovitosti na vseh delovnih mestih. Splošna želja in stremeljenja za večjimi dohodki je realna, zahteva pa, da vsi svojo učinkovitost še in še izboljšujemo in na srečo imamo še mnogo neizkoriščenih rezerv preden bomo upravičeno dosegli švedsko produktivnost in njihov standard.“

Mara Ovsenik

Spregovoril je zlasti o letošnjih poslovnih rezultatih naše zunanje-trgovinske mreže ter dejal, da so ti rezultati letos mnogo ugodnejši kot lanski, saj je v svetu že čutili porast konjunktore, razen redkih tržišč, kot sta britansko in italijansko. Med naše notranje probleme, ki še vedno zavirajo ugodnejši izvoz, je uvrstil zlasti visoke cene naših izdelkov, slabo kakovost, nezadostno dobavno disciplino, nezmožnost prilaganja zahtevam tujih tržišč, vsekakor pa je ena najhujših ovir kadrovska problematika. Prav pomanjkanju strokovnih kadrov je direktor Medič namenil največ pozornosti. Iskra Commerce je lani izvedel akcijo za pridobitev novih sodelavcev, odziv pa je bil izredno slab in to predvsem med kadri iz proizvodnih organizacij. O kadrovski problematiki je na seji Skupščine obširno spregovoril tudi generalni direktor Jože Hujs, ki je dejal: „Sedanja šolski sistem je prepočasen, da bi lahko sledil hitremu tempu tehnološkega razvoja. Brez izobraževanja pri delu ne bomo mogli oddržati koraka s svetom. Pomembni sta tudi gnotna in moralna vzpodbuda delavcev.“

V okviru druge točke dnevnega reda skupščinskega zasedanja so delegati sprejeli osnutek samoupravnega sporazuma o družbeno gospodarskem razvoju ZP Iskra za obdobje 1976 do 1980, sprejeli pa so tudi program usklajevalnega postopka in sprejemanja tega sporazuma.

Kot že rečeno, je na zasedanju spregovoril tudi generalni direktor ZP Iskra Jože Hujs. Prav v zvezi s srednjeročnim načrtom v Iskri ter v zvezi s temelji družbenega načrta Slovenije za obdobje do leta 1980 je opozoril na velik pomen tega, da je Iskra eden od nosilcev razvoja naše republike. Spregovoril je tudi o precejšnji neprilagodljivosti in tehnološki zaostalosti v Iskri. „Ugotavljamo lahko, da smo v Iskri v zadnjih petih letih precej zaostali za svetovno tehnologijo. Žal smo odložili programe, ki smo jih imeli že pred desetimi leti, skrajni čas pa je, da opredelimo tiste naloge, in področja dela, s katerimi se bomo spet približali ali ujeli svetovni razvoj. Med drugimi sta to računalništvo in mikroelektronika,“ je dejal Jože Hujs.

2. zasedanje Skupščine ZP Iskra sedanega mandatnega obdobja se je nadaljevalo s sklepanjem in reševanjem tako imenovanih tekočih zadev. Delegati so najprej zavrnili predlog Inšitua za prenosno tehniko, ki je na Skupščino ZP naslovil predlog, da prejme iz združenih sredstev rezervnega sklada skoraj poldrugi milijon dinarjev, zaradi neplačane obveznosti za splošno tehnično dejavnost za leto 1974 od delovne organizacije EMO Celje.

Na predlog delavskega sveta IPS je Skupščina soglasno imenovala Marjana Dvorčaka za v.d. direktorja delovne organizacije Iskra Invest Servis v ustanavljanju.

V nadaljevanju so delegati poslušali poročilo o sanaciji Tovarne elektronskih naprav. Menili so, da je bila uradna objava sanacije kljub finančnim težavam te temeljne organizacije nepotrebna in je delavcem v TEN, pa tudi v celotni Iskri, povzročila veliko moralno škodo.

Po poročilu o poslovanju za izvajanje samoupravnega sporazuma o poslovnem sodelovanju z RTV, so na predlog skupine inovatorjev TOZD Napajalne naprave Novo mesto imenovali arbitražno komisijo, imenovali pa so tudi delegata v svet ljubljanske elektro fakultete. To sta Miloš Kobe in njegov namestnik Milan Regovec ter soglasno izvolilinovala predsednika odbora za inovacije Dušana Pirca.

Ob vse večjem vključevanju družbenopolitičnih organizacij v naš samoupravni sistem je bilo v Iskri že dalj časa čutili nujnost, da sistematiziramo delovna mesta strokovnih sodelavcev, ki bodo skrbeli zlasti za delo sindikata in mladine ter za urejanje teoretičnih vprašanj. Delovna mesta bodo sistematizirana v okviru delovne skupnosti skupnih služb. Predlog sindikata in drugih družbenopolitičnih organizacij o tem, so delegati sprejeli soglasno.

Med gradivom za 2. zasedanje so skupščinski delegati dobili priporočilo o razdelitvi in uporabi sredstev znanstveno-raziskovalnega sklada ZP Iskra za leto 1975. Poročilo je pojasnil direktor področja za inovacije Miloš Kobe.

„Vsi vemo, da terja sodobna elektronika danes nenehna in intenzivna vlaganja v raziskavo in razvoj, nepogrešljiva pa je tudi strategija teh vlaganj, torej strategija, ki mora zastopati takšne usmeritve, ki bodo vsej Iskri ali večini njenih organizacij zagotavljale hitrejšo tehnološko dohi-

tevanje razvitih držav in sorodnih organizacij. Od tod tudi orientacija na mikroelektroniko in računalništvo, ki sta in bosta nedvomno še nadalje v središču naših raziskovalno-razvojnih naporov.“

Ob koncu seje so se udeleženci seznanili tudi s predlogom za usmeritev sredstev znanstveno-raziskovalnega sklada v tem letu. Največ denarja bomo porabili za računalništvo in mikroelektroniko, precej pa tudi za razvoj in raziskave na drugih področjih

Lado Drobež

Naš dinar za ceste

V teku je široka akcija za vpis posojila za ceste v naši republici. Gre za posojilo v višini 900 milijonov dinarjev, ki ga vpisujejo občani in podjetja zato, da bi tako prispevali k uresničitvi načrtovanega plana razvoja cest v naši republici v obdobju 1976—1980.

Vsak dan smo sami priča čedalje hujši in nevarni prometni zagati na naših cestah, ko skokovito naraščanje prometa, osebne in tovarne, daleč presega zmogljivosti našega cestnega omrežja. Za posodobitev in modernizacijo cestnega prometa, za izgradnjo tako imenovane infrastrukture pa so potrebna ogromna denarna sredstva, kajti znano je, da je kilometer sodobne avtomobilske ceste izredno drag. Kljub vsem zagotovljenim virom za gradnjo cest (odstotek bencinskega dinarja, prispevki občin in republike in podobno) pa je še vedno premalo denarja, da bi lahko uresničili program razvoja cest do 1980. leta. Zato so se politični dejavniki skupaj z graditelji cestnega omrežja odločili razpisati posojila za ceste. Akcija za vpis posojila, kot smo že pisali, je v polnem teku in kaže, da bomo do določenega roka v naši republici zagotovo vpisali dogovorjeno vsoto. Sicer pa razpis posojila za ceste v Jugoslaviji ni nič novega in posebnega. Republika Bosna in Hercegovina se je že zdavnaj odločila za podoben ukrep in danes ima zagotovo med vsemi nami najbolj posodobljeno in razširjeno cestno omrežje, ker so se pač tam zavedali, da bodo lahko le s skupnimi močmi zgradili tako pomembne objekte, kot so ceste, saj le-te prinašajo izredne gospodarske in razvojne možnosti: odpirajo kraje, prej nedostopne ali pa slabo dostopne svetu, omogočajo promet ljudi in blaga ter odpirajo zaostalim območjem možnosti naglega gospodarskega razvoja. Podobno je tudi v Sloveniji, kjer smo sicer že imeli določeno infrastrukturo zgrajeno, vendar ugotavljamo, da ni zadovoljiva in da je nezadostna.

Zato je vpisovanje posojila za ceste, ki bo tudi povrnjeno z dobrimi obrestmi in za to garantira republika, v nekem smislu tudi politično dejanje slehernega posameznika — vpisovalca posojila, saj bo s svojim prispevkom, pa naj bo majhen ali velik, solidarnostno prispeval, da bomo začrtane naloge na tem področju lahko uspešno izvedli. Z uresničitvijo tega bomo prispevali posredno k še hitrejšemu gospodarskemu razvoju naše republike, k njeni še večji odprtosti mednarodnim prometnim tokovom, ki zavoljo naše geografske lege naravno silijo čez našo deželo od severa na jug in vzhoda na zahod. Prispevali pa bomo tako tudi k večji varnosti v našem prometu, k čistejšemu okolju in ne navsezadnje k hitrejšemu, torej racionalnejšemu in cenejšemu pretoku ljudi in blaga po naših prometnicah.

Vse to in še marsikaj drugega pa bo le mogoče, če bomo začrtano vsoto posojila za ceste dosegli in presegli in nobenega dvoma ni, da ni in ne bo med nami nikogar, ki ne bi po svojih močeh in možnostih prispeval svojega deleža in posodil denar za naše ceste.

mak

Iskra v Tuniziji

Na tiskovni konferenci, ki je bila v ponedeljek v Ljubljani, so člani vodstva našega Združenega podjetja in predstavniki prijateljske Tunizije družno izrazili zadovoljstvo zaradi sklenjenega sporazuma, v smislu katerega bo Iskra gradila tovarno števec, ki jo ustanavlja tunizijska nacionalna družba STEG. Tunizijski predstavniki so poudarili, da so impresionirani nad tehnično-strokovno resnostjo in zanesljivostjo, ki so jo odkrili v času razgovorov v Iskri, ter povabili generalnega direktorja na obisk Tunizije. Tovariš Jože Hujs je po svoji strani zagotovil, da se bo Iskra pri uresničevanju dogovorov potrudila tako, kot tunizijski partnerji to pričakujejo, ter menil, da bo rade volje prišel na slovesnost ob odpiranju nove tovarne v Tunizijo.

Na srečanju v Ljubljani so tako iz Tunizije zastopali Sadok Bahrour, predsednik generalni direktor tunizijskih državnih firm STEG in SIAME, Monseh Masumdi, generalni direktor SIAME, in Abdol Majid Limam, direktor oddelka za transmisijo STEG, medtem ko so se strani Iskre podpisala obeh pogodb in tiskovne konference udeležili med drugimi Jože Hujs, generalni direktor ZP Iskra, Anton Stipančič, namestnik generalnega direktorja ZP Iskra, Ilija Medič, direktor Iskra Commerce, ter Aleksander Mihev, glavni direktor Iskra, industrija za telekomunikacije, elektroniko in elektromehaniko, v Kranju.

Nova tovarna, ki bo stala kakih 37 km daleč od glavnega mesta Tunisa in ki bo pomemben korak v nadaljnjem industrijskem razvoju te neuvrščene severoafriske dežele, bo v prvi fazi proizvajala 100.000 števecov letno in v drugi fazi 200.000 števecov letno. Zaposlovala bo v začetku 135 delavcev, pozneje pa 250 delavcev. Za ta posel, v katerega bo investiranih okrog 4 milijone ameriških dolarjev, je družba STEG, ki ima v Tuniziji monopol za proizvodnjo, transport in distribucijo električne energije in plina, razpisala mednarodni natečaj in pri tem izbrala Iskro kot najugodnejšega izmed štirih ponudnikov. Kot je dejstvo, da je to sodelovanje izredno pomembno iz političnih razlogov, saj gre za naše gospodarsko povezovanje z eno izmed neuvrščenih dežel, je hkrati iz tega jasno, da so pri uveljavitvi Iskre v Tuniziji igrali vlogo tudi zelo konkretni tehnični in poslovni razlogi, kar pomeni, da smo mednarodno konkurenčni.

Na podlagi zaključenih razgovorov sta Iskra in novoustanovljeno podjetje SIAME v Tuniziji sklenila pogodbo, po kateri bo Iskra nudila podjetju SIAME tehnično dokumentacijo za izgradnjo tovarne števecov in izključno pravico proizvodnje in prodaje enofaznega števca E 76 na tunizijskem trgu. Program proizvodnje bi pozneje lahko razširili tudi na trifazne števecve. Iskra bo na tej osnovi nudila tunizijskim partnerjem vso tehnično dokumentacijo in tehnično pomoč pri gradnji tovarne, montirala bo strojne naprave, pomagala pri šolanju kadrov in v določeni prehodni dobi skrbela tudi za samo kvaliteto izdelkov. Poleg tega bo Iskra dobavila podjetju SIAME več kot polovico opreme in orodij za novo tovarno, pri čemer bo to opremo tudi kreditirala s pomočjo domačih denarnih ustanov. Iskra bo dobavljala tudi sestavne dele za števec E 76. Čeprav bo tovarna zgrajena v celoti šele leta 1978, bodo tako prvi tunizijski števeci sestavljeni že v začetku junija 1977.

S tem poslom, s katerim si je Iskra zagotovila dolgoročno sodelovanje s tunizijsko firmo, pa smo si vzporedno zagotovili siceršnje dolgoročno poslovno prisotnost za tunizijskem trgu, kamor bo Iskra izvažala tudi druge izdelke iz svojih proizvodnih programov. Tako je Iskra z isto potezo pomagala deželi v razvoju in se vključila v koncept jugoslovanske politike, hkrati pa z vključitvijo svojega dolgoročnega programa razvoja, še bolj okreplila temelje svoje lastne izvozne usmeritve.

To vzajemno dopolnjevanje in razumevanje vzdušje je seveda prišlo do izraza tudi na tiskovni konferenci.

„Dober posel je samo tisti, kjer sta oba partnerja zadovoljna“, je naglasil generalni direktor Hujs. Tunizijski veleposlanik Tailb Sahbari pa je še enkrat poudaril svoje veselje, da je do podpisa te pogodbe prišlo. „V Iskri sem bil doslej že trikrat ali štirikrat na obisku in vselej sem naletel na nove, dobre in poglobljene kontakte“. „Sodelovanje z Iskro bo šele prvi korak, a prepričani smo, da bo ta projekt nekakšna lokomotiva, ki bo potegnila za seboj tudi druga področja gospodarskega sodelovanja“, je dejal šef tunizijske delegacije Sadok Bahrour, „Iskra pa bo tudi sicer ostala naš konsultant s preferencami, če bo kvalitetno in količinsko to lahko sprejela... Za nas je zaenkrat pomembno to bilateralno sodelovanje, toda leto se bo lahko razvejalo tudi v multilateralno. Iskra s svojimi tehničnimi izkušnjami nam bo glede na dobre odnose med obema deželama, in še posebej glede na težnje obeh predsednikov, vselej najbolj dobrodošel partner.“ Tudi sicer so besedniki na tiskovni konferenci govorili o pomenu tega prvega koraka v vzajemni kooperaciji, ki naj bi v naslednjih etapah vodila še v razširitev na področje drugih izdelkov, na primer električnih napeljav. Tunizijci so menili, da bi Iskra lahko nastopila kot partner tudi

INDUSTRIJA TELEKOMUNIKACIJ

S skupno akcijo do kakovostnih jekel

Akcija Iskra Commerce v smeri tipizacije orodnih jekel (katere pobudnik je bila direkcija domače nabave) je imela tudi v TOZD Orodjama v Kranju pozitiven odmev. Namen omenjene akcije je združevanje potreb po orodnih jeklih za celotno ZP Iskra, čemur naj sledi enoten nastop pri proizvodnji visoko-kvalitetnih jekel (Združenih slovenskih železarnah).

Akcija se je pričela v začetku leta 1976. V kranjski TOZD Orodjama se že kažejo pozitivni učinki akcije pa tudi v celotnem ZP Iskra so se začeli zavedati potrebe po koordiniranem evidentiranju potreb po teh jeklih. Posamezne manjše količine namreč za velikega proizvajalca niso zanimive.

Nerazumljivo pa je, da tudi druge posamezne TOZD in DO v tej akciji niso videli koristi. Na zadnjem sestanku direkcije za domačo nabavo je bil dogovorjen tudi potek akcije v bodoče. — do konca junija naj bi TOZD Iskre poslale tipizacije hkrati s količinskimi potrebami. Zbrane podatke bo treba urediti in analizirati,

na sploh v njihovi elektrifikaciji in izkoriščanju plina. Gospodarska menjava med Jugoslavijo in Tunizijo na splošno narašča, vendar še vedno ne dosega visoke ravni političnega sodelovanja, zaradi česar bi bilo treba gospodarsko sodelovanje še in še razvijati v vzajemno korist. Jugoslavija in Tunizija sta doslej sodelovali gospodarsko na omejenih področjih, na primer ribištva in ladjedelništva, hidravlike in gradnje električnih central. Zdaj se pojavljajo razni načrti za sodelovanja glede proizvodnje motornih koles s Tomosom, na področju drugih industrij pa s podjetji Jupi in Uniles. Vsekakor — možnosti je veliko — so odkrivali tudi na srečanju v Ljubljani.

Iskra s svojim izvozom tehnologije bo vendar v vsem tem povezovanju med obema prijateljskima deželama opravila še prav posebno važno nalogo. S svojimi izkušnjami, ki jih bo stavila na razpolago Tunizijcem, bo dobila tudi zase preferenčen položaj v tej zelo hitro se razvijajoči afriški deželi. Kako se pa danes za tržišča v Afriki potegujejo vsi, še posebej velesile, je znano. Za Iskro pa je bilo brez ovinkarjenja rečeno: „Ste v realnem planu razvoja Tunizije za obdobje petih let do 1981.“

„Storili bomo vse, da bomo našo obveznost pravočasno in dobro opravili. Veseli nas, da smo navezali stike s tako renomirano firmo“, je izjavil na konferenci direktor Aleksander Mihev iz Kranja in še enkrat podčrtal, da je ta novi aranžma v skladu z dolgoročnim programom poslovanja Iskre s tujino. „Klasične, stare oblike so preživete. V svetu moramo doseči sodelovanje na višji ravni in tako zagotoviti dolgoročno prisotnost na zunanjem tržišču. Še posebej pa nas seveda veseli, če gre pri tem za sodelovanje z deželami v razvoju, z neuvrščenimi deželami, ki imajo interes za gospodarsko rast in sodelovanje z nami. To začetno sodelovanje s Tunizijo in arabskimi deželami sploh je zato toliko bolj dragoceno za partnerje na obeh straneh.“

Mak

S slavnostnega podpisa pogodbe.

ISKRA COMMERCE, TOZD DOMAČI TRG

Kdaj bomo enotni?

Lanskoletne težave v prodaji na domačem tržišču se nadaljujejo tudi letos. Ker vloga, ki jo je opravljala grosistična trgovska mreža, odmira, bomo morali nameniti mnogo več pozornosti lastni obdelavi tržišča. Še vedno mačehovski odnos Iskrinih delovnih organizacij do filial, zlasti do servisne dejavnosti. Neenotni smo tudi pri preskrbi z reprodukcijskim materialom. O tem in še o marsičem drugem smo se pogovarjali z direktorjem temeljne organizacije Domači trg na IC Simonom Primožičem. Njegove misli in naša zapažanja bomo objavljali v tej in v prihodnjih dveh številkah.

Temeljna organizacija domači trg na Iskra Commerce je poslovala lani zadovoljivo. Krepko je presešla letni operativni načrt, vendar pa se je vseskozi borila za likvidnostjo, saj je bil dotok sredstev na njihov žiro račun nereden ali bolje rečeno, prihajal je z veliko zamudo. Prav zaradi tega dotoka in pa zakonov, ki so veljali v lanskem poslovnem letu, so leto 1975 končali z izgubo.

Kot že rečeno, so na vseh področjih svoje dejavnosti lani presegli načrtovane naloge. Tako so imeli vidne uspehe tudi na področju maloprodajne dejavnosti, to je prodaje prek industrijskih prodajal in področnih skladišč. V industrijskih prodajalnah so že lani prešli na nov način prodaje — samo za gotovino in ne več na fakture. Verjetno jim je prav to omogočilo, da so dosegli lepe rezultate.

Simon Primožič.

Kot je znano, je v maloprodajni dejavnosti zaposlenih 20 referentov — potnikov, ki prodajajo Iskrine izdelke manjšim trgovskim organizacijam — detaljlistom. Ta krog kupcev je Iskra lani bistveno razširila ter hkrati dobila tudi pregled založenosti z našimi izdelki v domala vseh prodajalnah z elektrotehničnim blagom. To nam še posebej daje večjo možnost za boljše načrtovanje proizvodnje širokopolnošnih izdelkov za potrebe domačega trga.

Po državi imamo skupno 25 lastnih industrijskih prodajal, ta številka pa je še daleč od tiste, ki bi nam omogočila normalno poslovanje na domačem tržišču. Premalo se zavedamo, meni direktor temeljne organizacije Domači trg Simon Primožič, da so naše prodajalne dejanske Iskrine predstavništva ter s tem Iskrini reklamni oddelki. Pomen teh naših industrijskih prodajal je še toliko večji, ker je moč edino v njih kupiti vse Iskrine izdelke, kajti veletrgovci ponavadi niso založeni z našim celotnim asortimanom.

„Zal moram omeniti, da naše delovne organizacije za servisno dejavnost še vedno nimajo pravega poslušanja. Na servise gledajo mačehovski, čeprav dobro vedo, da brez kakovostnih servisnih in montažnih storitev praktično ni perspektiv,“ poudarja direktor Simon Primožič.

Gotovo je servis eden od odločilnih faktorjev ugleda celotnega podjetja: dober servis vsekakor vpliva na povečanje zaupanja kupcev ter tako

pospešuje prodajo, slab servis pa nam lahko povzroči težke posledice. Ob tem velja še omeniti, da lahko našo servisno dejavnost štejejo že za srednje veliko, saj se je njegovala lanskoletna realizacija približala sto milijonom novih dinarjev opravljenih storitev.

V okviru dejavnosti temeljne organizacije Domači trg je izredno pomembno tudi tako imenovano zastopanje Iskre na jugoslovanskem tržišču pri prodaji njenih izdelkov veletrgovini. V ta namen imamo v štirinajstih filialah zaposlenih nekaj inženirjev, ekonomistov in tehnikov. Njihova naloga je vsakodnevni stik s kupci ter sklepanje pogodb v okviru splošnih prodajnih pogojev. Ta vloga ni nič kaj preveč rožnata, saj nastopa Iskra na tržiščih že tradicionalno z nižjimi prodajnimi pogoji kot konkurenca, hkrati pa so ti zastopniki tako rekoč vseskozi med dvema ognjema — branže zahtevajo eno, kupci drugo, s tem, da niti eni niti drugi nimajo razumevanja za različne težave, ki pogosto izhajajo iz splošnega tržnega položaja — še posebej zaradi pomanjkanja sredstev za kreditiranje profesionalne opreme ali pa izdelkov široke potrošnje.

To zastopniško dejavnost smo organizirali po filialah tako, da imamo tri osnovne dejavnosti — biroje: za prodajo profesionalne tehnike, reprovromateriala in široke potrošnje. Število strokovnjakov, ki se ukvarjajo s tem zastopništvom, bi morali vsekakor povečati, predvsem zaradi hude konkurence in seveda zaradi večje angažiranosti in temeljitejše obdelave tržišča. Direktor Primožič v zvezi s tem opozarja na žalostno resnico, da je mnogo težje združiti Iskrine delovne organizacije v enoten nastop do kupcev, kot pa kupca pridobiti, da se odloči za naše izdelke.

V zadnjih letih se je v okviru dejavnosti TOZD Domači trg precej razmahnila tudi tako imenovana dejavnost preskrbe z reprodukcijskim materialom naših tovarn. To področje skrbi za enoten nakup reprodukcijskih materialov pri večjih dobaviteljih za Iskrine potrebe, hkrati pa deluje tudi kot samostojen servis za preskrbo iz lastnega skladišča. Še vedno lahko ugotavljamo, da se mnoge naše tovarne ne poslužujejo in ne upoštevajo ugodnosti, ki jih jim daje tak način nakupa reprodukcijskih materialov. Iz subjektivnih razlogov še vedno iščejo svoja pota, ki so, če že drugega ne, predvsem mnogo dražja.

Strokovnjakom v nekaterih proizvodnih organizacijah in na Iskra Commerce nikakor ni jasno, zakaj imajo ponekod v temeljnih organizacijah, pa tudi v delovnih organizacijah, kot se je v zadnjem času udomačilo ime za branže, tak odnos do skupnega nakupa reprodukcijskih materialov. Gotovo je enoten nastop do dobaviteljev za celotno Iskro veliko bolj ekonomičen ter nam daje večjo varnost, da bo dobava količinsko, kakovostno in časovno ugodna. Te ugodnosti moramo izkoristiti, saj smo zaradi količin, ki jih kupujemo, povsod pomemben partner, ta pomembnost pa nam omogoča določene olajšave.

L. D.

ŠIROKA POTROŠNJA

Zveza komunistov v skupnih službah

V razgovoru z Božom Iglíčem, sekretarjem OO ZK v skupnih službah Industrije široke potrošnje smo zvedeli za vrsto nalog, ki jih je že opravila ZK in jih še ima v načrtu. Delo pa je bilo zahtevno in odgovorno zlasti zadnje leto, ko je ZK ob formaciji branže vodila izbor kadrov in premagovala začetne težave pri lastnem delu in začetkih poslovanja v novih pogojih.

V široki potrošnji so komunisti takoj po formiranju lastne OO ZK v skupnih službah predvsem pomagali vsem družbenopolitičnim dejavnikom ob izboru kadrov za vodilne uslužben-

ce. Izбира ni bila enostavna, saj je jasno, da je kakor povsod tudi tu primanjkovalo ljudi, ki bi v celoti odgovarjali vsem zahtevam delovnih mest. Mnogo je bilo posvetovanj zlasti s sindikalno organizacijo in z ZB.

Predvsem pa je OO od vsega začetka delala po točno začrtanem akcijskem programu, da so tako komunisti lahko zasledovali točno precizirane cilje. Tako so se mnogo ukvarjali z gospodarsko situacijo in novim načinom zavarovanja plačil, z vzgojnimi in idejnopolitičnim delom v mladinski organizaciji, z delovanjem in akcijami sindikata, s sprejemom novih članov v ZK in drugimi operativnimi nalogami.

Vseh nalog so se lotili že lani, ker pa so mnoge dolgoročne, so jih spre-

jeli večino tudi v letošnji program dela. Tako bodo v kratkem sprejeli dva nova člana, v programu pa je intenzivno družbenopolitično izobraževanje skupno s sindikalno organizacijo. Nekaj od tega bodo organizirali znotraj Osnovne organizacije, nekaj pa na zunanjih seminarjih.

Poleg tega pa ima ZK še važno nalogo, znotraj mladih skupnih služb utrditi in voditi samoupravne odnose, ki še niso zaživeli tako, kakor bi si želeli, kar je razumljivo, saj je bilo v začetnem stadiju postorjeno le najnujnejše.

Več bo treba storiti tudi pri mentorstvu mladinske organizacije in mlade vključiti in usposabljati za samoupravno delovanje. Mladinci so namreč v skupnih službah močno številčno zastopani, pa še vedno premalo angažirani na političnem in samoupravnem področju.

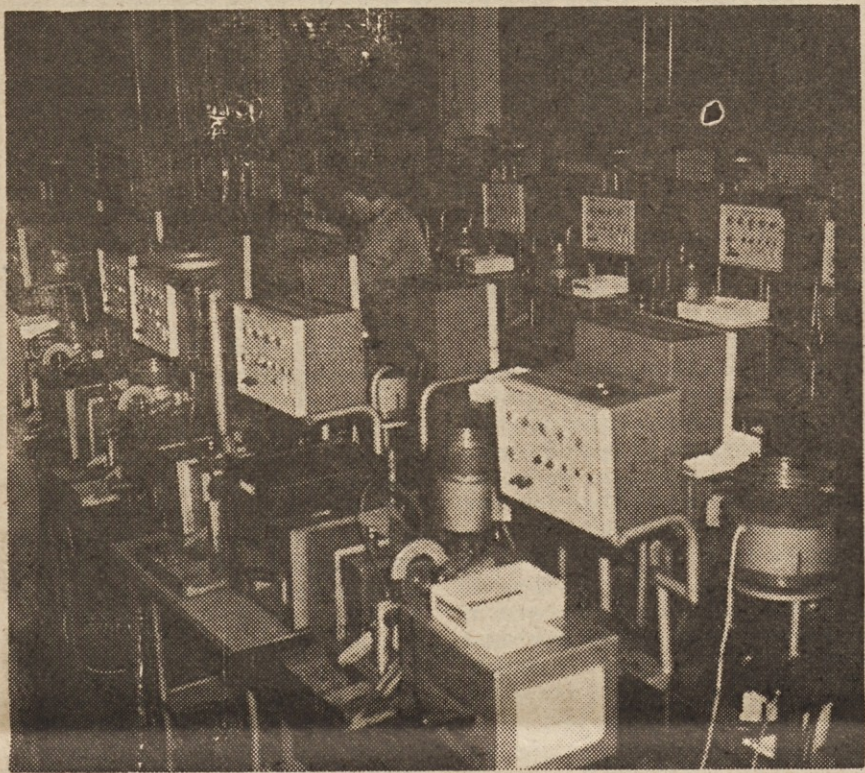
KF

Srebrni jubilej tovarne v Šentjerneju

V okviru proslav tridesetletnice Iskre, dneva borca in dneva Iskre 3. julija v Šentjerneju bo hkrati tudi proslava 25-letnice ob petindvajsetletnici tovarne uporov in potenciometrov v Šentjerneju, ki je prav gotovo ena izmed tistih naših organizacij združenega dela, ki je v svojem četrstoletnem razvoju dosegla največji razmah in se tako doma, kot še zlasti v svetu odlično uveljavila s svojimi kvalitetnimi izdelki.

Žilav, marljiv in dinamičen tisoč članski delovni kolektiv šentjernejske Iskre je prav lahko ponosen na svoje dosedanje uspehe, ki so nedvomno visoko presegle pričakovanja pred četrto stoletja, ko je v Šentjerneju, takrat industrijsko še zaostalemu dolenskem kraju, zazivel skromen začetek te pomembne proizvodnje elektronskih elementov, ki pa se danes, po 25 letih trdega dela, prizadevanj in naporov, v precejšnji meri pa zlasti ob veliki lastni iznajdljivosti uvršča med tiste organizacije združenega dela, ki nenehno napredujejo in skušajo ujeti korak z izredno naglim razvojem elektronike.

Prav je zatorej, da to stran današnje številke posvetimo delovnemu kolektivu TOZD Upori in potenciometri v Šentjerneju in z našim skromnim prispevkom doprinesemo k njihovemu opravičenemu slavu.

Druga faza v proizvodnji uporov.

Začetek proizvodnje uporov v Šentjerneju je bil skromen, pač kot je lahko skromno vsakršno pionirsko delo. Komaj devet članov, peščic entuziastov in ljudi z neverjetno upornostjo, je štel v maju 1951 delovni kolektiv v Šentjerneju, ki ga je tedanji Inštitut za elektrovezve v Ljubljani osnoval v tem dolenskem kraju, da bi tako poskušali nekdanj nerazvito področje industrijsko razviti.

Izkušnje, pridobljene še v času narodno-osvobodilnega boja in pa spoznaje, da so osnova za bodoči razvoj elektronike nujno potrebni elementi, ki je bilo od zaslihih delovnih prostorov in dokaj primitivni močni opremljeni tudi vse, kar je tem vrlinam pionirjem pomagalo, so uspešno izdelali prve uporove. V obdobju je bilo zares pionirsko, saj je bilo tudi vse

takratno opremo in delovna sredstva izdelati doma, tako rekoč iz nič, ali pa vsaj ob pičlih izkušnjah.

Razumljivo so bili upori, kakršne so v Šentjerneju izdelovali od l. 1951 naprej kaj brž zastareli. Snovali so in si prizadevali, da bi jih posodobili, hkrati pa tudi povečali njihove serije, saj je razvijajoča se elektronika vedno močnejše segala po njihovih izdelkih.

Uporom so kmalu pridružili še proizvodnjo potenciometrov, v celoti domače konstrukcije tako, kot so si v Šentjerneju vseh 25 let pomagali sami in brez tujih licenc izpopolnjevali svojo proizvodnjo, jo posodabljali in izpopolnjevali do takšne mere, da so se s svojimi izdelki v zdaj že deset in deset milijonskih serijah lahko dobro uveljavili doma in v razvitem svetu in se postavili v vrsto najpomembnejših

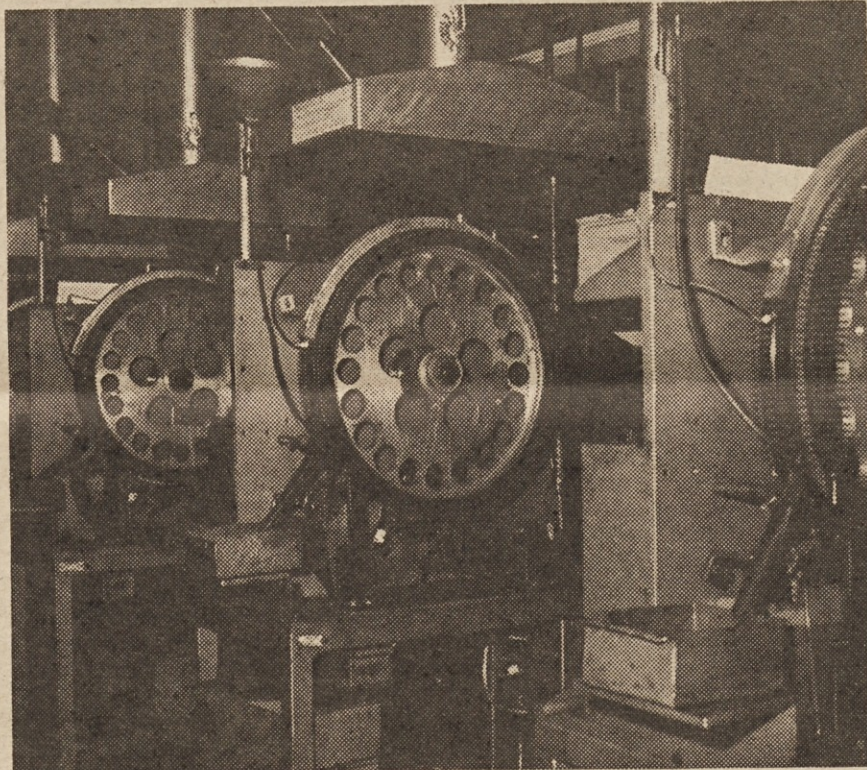
Iz proizvodnje hibridnih debeloplastnih vezij.

proizvajalcev tovrstnih elementov. Že 85 % svoje sedanje proizvodnje namreč izvažajo.

Vsa leta je delovni kolektiv v Šentjerneju bil neizprosno bitko za razvoj in napredek, z lastnimi rokami ustvarjal potrebno opremo za proizvodnjo, z lastnimi delovnimi izkušnjami izpopolnjeval svoje izdelke in uspeval, ker je bil trdno prepričan v svojo pravilno pot in ker so ga sprotni delovni uspehi nenehno silili naprej, k boljšemu, k večjemu.

Nemalokrat v obdobju petindvajsetih let trdega in upornega dela je bilo treba prek ovir in težav, toda neusahljiva volja, morda celo trma je zmaga in premagane ovire so bile le

Vse naprave za mehanizacijo proizvodnje so konstruirali in izdelali doma.

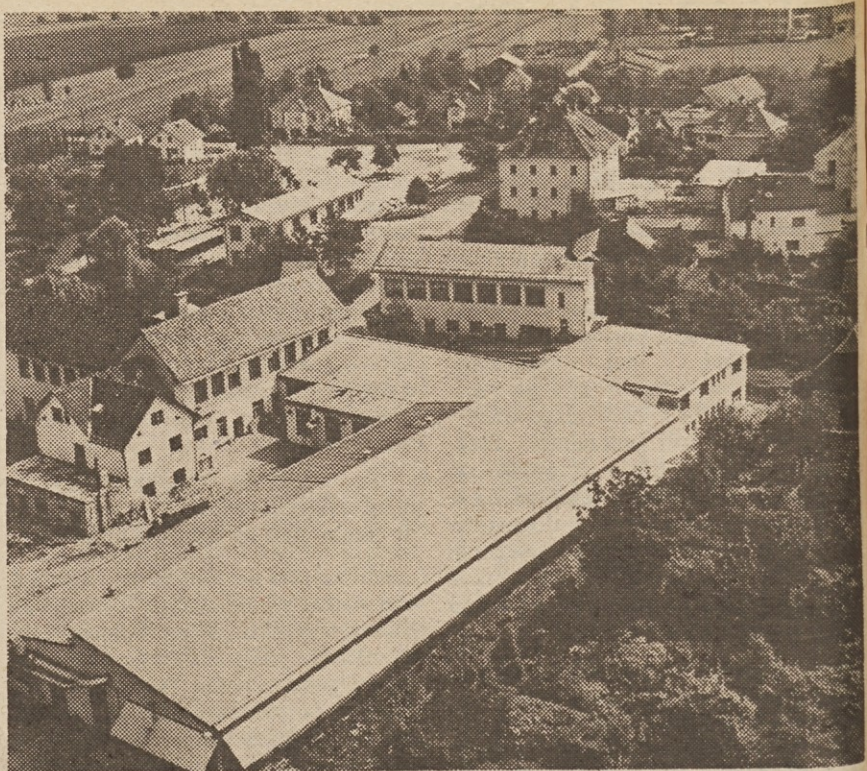
še nov zagon, s katerimi so se lotevali novih nalog.

Dokaz za takšno četrstoletno pot delovnega kolektiva v Šentjerneju so danes tudi debeloslojna hibridna vezja-sodoben izdelek, s katerim dohitevajo najsodobnejši razvoj na področju današnje elektronike in pri katerem je spet glavno vlogo odigrala izkušnost domačih strokovnjakov.

Tako kot so z leti rasle delovne izkušnje, kot je raslo število zaposlenih, tako so na eni strani rasli tudi delovni prostori in je, po lastni zamisli in z lastnimi rokami ustvarjena, rasla tudi sodobnejša oprema. Danes ima tovarna v Šentjerneju že delovno površino okrog 5.000 kvadratnih metrov, v katerih nad dva tisoč marljivih delovnih rok ustvarja upore in potenciometre v letni vrednosti že blizu 200 milijonov dinarjev.

Čeprav delovne zmogljivosti nenehno povečujejo, sproti tudi le-te postajajo premajhne in pomagali so si z delom na domu, ki se je doslej dobro izkazalo. Blizu 300 je delavcev, ki doma na tovarniških napravah uspešno sestavljajo končne izdelke in prispevajo viden delež k celotni proizvodnji tovarne.

Seveda v teh pičlih besedah ni mogoče podrobneje orisati poti in naporov, ki so bili potrebni, da je tovarna v Šentjerneju v 25 letih iz drobcenega zametka postala to, kar pomeni danes – sodobno, napredno in predvsem še naprej zelo perspek-

Tovarna uporov in potenciometrov v Šentjerneju iz zraka.

tivno, tudi na tujem dobro zasidrano proizvodnjo pomembnih elementov.

Z leti je naraščal delovni kolektiv, predvsem sestavljen iz mladih ljudi iz Šentjerneja in njegove okolice. Že od prvih začetkov so v Šentjerneju pozornost posvečali tudi njihovu izobraževanju. Niso skoparili s sredstvi za izobraževanje ob delu, niti za štipendiranje bodočih strokovnjakov. Trenutno štipendirajo na poklicnih, srednjih in visokih šolah 58 bodočih

okolice, k temu pa vsa leta prispevala občutna sredstva za dvig družbenega standarda. Bogat je njen delež na primer na področju stanovanjskega gospodarstva. Doslej je tovarna v Šentjerneju s svojimi sredstvi pomagala 120 delavcem, da so si zgradili ali obnovili lastne hiše, nadalje je kupila 23 stanovanj v družbeni lasti, šest stanovanj bo kupljenih letos, do leta 1980 pa jih nameravajo kupiti še 40 in tako dovolj učinkovito pomagati k reševanju stanovanjske problematike zaposlenih.

Posebno pozornost so posvečali tudi družbeni prehrani. Imajo lastno, dobro organizirano menzo, ki pripravlja tople obroke za vse tri delovne izmene, kuha kosila za dobršno število zaposlenih pa tudi za vrtec (brezplačno za otroke delavcev tovarne), tovarna pa regresira malico za 18 delovnih dni, medtem ko delavci plačujejo malico le za ostale delovne dni v mesecu.

Kot že rečeno, tovarna v tem obdobju tudi ni skoparila s svojimi prispevki na področju zdravstva, šolstva, otroškega varstva, kulture, komunalnih ureditev in športa. Kolikor so ji rezultati gospodarjenja omogočali, je prispevala povsod tja, kjer je bilo potrebno, da bi se razmere izboljšale. Zato mirno lahko rečemo, da je prav Iskra v Šentjerneju in okolici izdatno pomagala k napredku in izboljšanju življenjske ravni prebivalstva tega dela Dolenjske.

Motiv iz kontrole uporov.

sodelavcev, 25 delavcev pa se izobražuje ob delu.

Skladno z rastjo števila članov kolektiva, se je razvijalo v tovarni tudi samoupravljanje in vnašalo nove oblike življenja delavcev, nove odnose. Člani delovnega kolektiva se aktivno vključujejo v vse družbeno življenje kraja in področja.

Iskra v Šentjerneju je nedvomno v teh letih močno vplivala na preobrazbo samega kraja in njegove

Ob srebrnem jubileju tovarne, ki ga nad tisoččlanski delovni kolektiv slavi danes – 3. julija, je od prvih devetih članov, v tovarni še vedno pet nekdanjih pionirjev: direktor Ludvik Simonič, pa Fani Kromar, Marija Krhin, Justi Pavlič in Marija Kovačič. Še trdneje jim ob prazniku stisnimo roke, vsemu kolektivu pa čestitajmo za doseženo v četrto stoletje in zaželimo, da bi tako uspešna bila tudi njegova nadaljna pot. J. C.

SAMOUPRAVNI SPORAZUM

O osnovah plana SOZD ZP Iskra za srednjeročno obdobje 1976 do 1980

Poslovodni kolegij
ZP ISKRA

Ljubljana, dne 15. 6. 1976

Na podlagi:

- Zakona o temeljih sistema družbenega planiranja in o družbenem planu Jugoslavije (Ur. list SFRJ 6/76), ki zavezuje TOZD, da se povezujejo, združujejo in planirajo skupaj z vsemi, ki s svojim delom pri skupnem proizvodu oziroma proizvodnji sodelujejo v ustvarjanju dohodka;
  - Zakona o združenem delu, ki opredeljuje pogoje združevanja in organiziranja DO v SOZD;
  - Samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD ZP ISKRA;
  - Osnutka družbenega dogovora o temeljih družbenega plana SRS za obdobje 1976–1980;
  - Družbenega dogovora o minimalnih standardih za življenske in kulturne razmere pri zaposlovanju delavcev
- sklepajo TOZD združene preko svojih DO v SOZD ZP ISKRA naslednji

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O OSNOVAH PLANA SOZD ZP ISKRA ZA SREDNJEROČNO OB- DOBJE 1976–1980

I. CILJI IN DEJAVNOSTI SKUPNEGA POMENA

1. člen

Podpisnice soglašajo, da bodo v naslednjem srednjeročnem obdobju de-

lovale usklajeno na uresničevanju naslednjih skupnih ciljev:

- dolgoročno stabilna rast dohodka vseh delovnih organizacij v SOZD ZP ISKRA na podlagi povečevanja produktivnosti združenega živega in minulega dela z nenehnim razvijanjem tehnologije, prilagajanjem tržnim zahtevam, dopolnilnim izobraževanjem, delitvijo dela v smeri specializacije, izboljševanjem delovnih pogojev in nagrajevanjem po delu,
- izpopolnjevanje sistema samouprav-

- ljanja na načelih medsebojne odvisnosti, odgovornosti in solidarnosti,
- socialna varnost delavcev
- izenačevanje pogojev pridobivanja dohodka,
- uveljavljanje dohodkovnih odnosov kot ekonomske motivacije za združevanje dela in sredstev temeljnih organizacij.

2. člen

Podpisnice se obvezujejo, da bodo za doseg te ciljev uskladile svoje srednjeročne plane in programe razvoja s plani in programi razvoja svojih delovnih organizacij ter SOZD ZP ISKRA, da bi tako dosegli optimalen razvoj njenih delov in celote.

3. člen

Podpisnice soglašajo, da bodo za doseganje skupnih ciljev v srednjeročnem obdobju, izhajajoč iz današnje razvojne stopnje proizvodne in poslovne tehnologije, dogovorno upravljale z vsklajevanjem odločitev v sestavljeni organizaciji – na podlagi s tem sporazumom enotno dogovorjenih poslovno-političnih izhodišč – zlasti sledeče zadeve:

- proizvodne programe ZP ISKRA
- delitev dela med temeljnimi organizacijami
- združevanje dela in institucionalizacija združevanja
- tehnologija proizvodnje
- določanje tržnih ciljev in načinov njihovega uresničevanja
- kvaliteto proizvodov
- združevanje izvedbe poslovnih funkcij
- investiranje
- nakup licenc
- trajne poslovne stike
- raziskovalni program
- razvojni program
- oblikovanje zahtev do samoupravnih interesnih skupnosti
- zasedba skupnih delovnih prostorov
- vključevanje OZD v druge integracije
- informacijski sistem
- informiranje širše javnosti o delovanju ISKRE
- združevanje sredstev
- najemanje kreditov
- razpolaganje s finančnimi sredstvi
- nabava pri stalnih dobaviteljih

- ugotavljanje in delitev dohodka
- štipendiranje
- kadrovanje
- dopolnilno izobraževanje
- merila delitve osebnega dohodka po delu
- družbeni standard delavcev ob delu
- celotna podoba ISKRE
- prevzemanje obveznosti do JNA
- elementi družbene samozaščite.

II. Gospodarski razvoj ISKRE

4. člen

Podpisnice sprejemajo ugotovitve analize o razvojnih možnostih ZP ISKRA, z dne 20. 5. 1976 in jo sprejemajo kot sestavni del tega samoupravnega sporazuma in so sporazumne, da usmerijo proizvodnjo združenih podjetij v naslednjem obdobju v naslednja proizvodno-programska področja:

1. telekomunikacije
2. merilna tehnika
3. avtomatizacija
4. elementi
5. računalništvo in
6. široka potrošnja.

5. člen

Podpisnice se zavezujejo, da bodo svoje plane uskladile tako, da se bodo relativni deleži posameznih tehnološko-programskih področij v skupni vrednosti proizvodnje ZP ISKRA spremenili v naslednjem obdobju kot sledi (v %):

	1976	1980
1. telekomunikacije	16,2	17,4
2. merilna tehnika	6,6	7,1
3. avtomatizacija	16,8	18,8
4. elementi A)	9,7	10,3
B)	27,2	24,2
5. računalništvo	0,6	3,2
6. široka potrošnja	22,8	19,0

* Definicijo glej Analiza razvojnih možnosti ZPI z dne 20. 5. 1976, str. 13, 14, 15.

6. člen

Podpisnice se tudi zavezujejo, da bodo v svojih planih in razvojnih programih

zagotovile ustrezne ukrepe za doseg kvalitativnih sprememb znotraj vsakega proizvodno-programskega področja kot so okvirno načrtane v analizi razvojnih možnosti ZP ISKRA.

7. člen

Podpisnice so sporazumne, da razširijo programsko usmeritev ZP ISKRA tudi na nova področja, ki jih realizirajo kot inženiringe in so navedena v Analizi razvojnih možnosti ZP ISKRE. Pri tem si bodo prizadevale uporabiti inženiringe kot enega temeljnih vzvodov za vzpostavljanje nove kvalitete dohodkovnih odnosov sestavljene organizacije.

8. člen

Podpisnice se sporazumejo, da bodo glede na različno razpoložljivost proizvodnih resursov (prostori, oprema, kadri, lokacija), zlasti pa glede na neenakomerni tržni in tehnološki razvoj, nujni prenosi in zamenjave proizvodnih programov med posameznimi OZD v ISKRI.

9. člen

Podpisnice se zavezujejo, da bodo sporazumno odpravljale obstoječa pro-

gramska prekrivanja in ne dopuščala novih. Za usklajevanje pooblaščajo odbor za inovacije skupščine ZP ISKRA, ki na predlog področja za inovacije ZP pokrene postopek. Predlog slednjega mora biti v skladu s programsko usmeritvijo in optimalno delitvijo dela znotraj ZP.

III. Inovacijska dejavnost

10. člen

Podpisnice se sporazumejo, da je zaradi izredne svetovne propulzivnosti področij, ki so osnovna proizvodna usmeritev ISKRE, intenzivna in nenehna inovacijska dejavnost temeljnega pomena ne le za razvoj, ampak tudi za jutrišnji obstoj ISKRE. Zato bo ta dejavnost trajni sestavni del procesa reprodukcije v vseh OZD ISKRE, ki so jo dolžne planirati, skrbeti za njeno izvajanje ter za realizacijo njenih rezultatov v proizvodnji.

11. člen

Podpisnice se zavezujejo, da bodo postopno povečevale sredstva za raziskovalno-razvojno (RR) dejavnost tako, da bodo skupno znašala leta 1980 vsaj 4,0 % od planirane vrednosti proizvodnje tega leta in sicer:

	1976	1977	1978	1979	1980
Proizvodnja (mlrd din)	8,213	9,035	9,940	10,950	12,030
Delež za RR dejavnost (%)	2,9	3,1	3,4	3,7	4,0
Sredstva za RR dejavnost (mlrd din)	0,234	0,280	0,336	0,402	0,480

Cene iz Samoupravnega sporazuma o družbeno-ekonomskem razvoju ZPI v l. 1976.

12. člen

Podpisnice se sporazumejo, da bodo del sredstev, ki jih bodo namenjale za raziskovalno-razvojno (RR) dejavnost, združevale v ZP ISKRA za strateške (srednje in dolgoročne) raziskovalne projekte, ki so ključnega in infrastrukturnega pomena za celotni razvoj ISKRE. Ti projekti so:

a) MIKROELEKTRONIKA z vsemi tehnološkimi

inačicami (monolitna, tankoplastna, debeloplastna in hibridna vezja) vključno z optoelektronskimi polprevodniškimi materiali in elementi. Pri tem bo poseben poudarek veljal osvajanju in širjenju znanja za načrtovanje in uporabo mikroelektronskih vezij v vseh vejah dejavnosti ISKRE.

b) POSLOVNO IN PROCESNO RAČUNALNIŠTVO, pri čemer zlasti:

- osvojitve in širjenje znanja za razvoj računalniških sistemov;
- razvoj softwareov za potebe našega družbenoekonomskega sistema na osnovi izgradnje sistema za obdelavo podatkov v ISKRI;
- razvoj univerzalnega osnovnega mikro-računalnika (OEM) za poslovne in procesne sisteme;
- razvoj lastnega univerzalnega mikro-procesorskega vezja za uporabo v metilni tehniki, krmilnih napravah, avtoelektroniki in širokopotrošnih izdelkih.

c) INTEGRIRANI TELEKOMUNIKACIJSKI SISTEMI na osnovi digitalne tehnike, pri čemer gre zlasti za osvajanje znanja za načrtovanje teh sistemov, usposobitev za osvojitve proizvodnje PCM multipleksov in PCM komunikacije.

d) OPTOELEKTRONIKA, pri čemer zlasti:

- razvoj elementov telekomunikacijskega prenosa po optičnih vodnikih (izvori koherentne svetlobe, spojni elementi, modemi, repetitorji);
- holografija, zlasti njena uporaba v pomnilnikih;

zdržena sredstva za
RR dejavnost (mio din)
odstotek od vrednosti
proizvodnje (%)

	1976	1977	1978	1979	1980
	4	7	11	16	22
	0,05	0,08	0,11	0,15	0,18

14. člen

Podpisnice se zavezujejo, da bodo združevale sredstva za našete raziskovalne projekte v sorazmerju z doseženim dohodkom v preteklem letu.

15. člen

Podpisnice se sporazumejo, da bodo sredstva iz prejšnjega člena porabljena izključno za financiranje RR dejavnosti v okviru naštetih inovacijskih projektov iz 12. člena, vključno z usposabljanjem potrebnih kadrov za izvajanje teh projektov.

Podpisnice soglašajo, da za ta sredstva ne bodo terjale povračil in denarnih nadomestil, hkrati pa si bodo prizadevale povežati ta sredstva z namenskimi

e) SISTEMI ZA SIGNALIZACIJO IN VAROVANJE objektov in naprav pred nepooblaščenim pristopom in požarom z lastnimi senzorji in centralami;

f) NAPRAVE ZA IZBOLJŠANJE POGOJEV BIVANJA z ohranjanjem okolja in štednje z energijo, predvsem avtomatska klimatska in toplotna regulacija in elementi za izkoriščanje sončne in zemeljske energije.

g) ELEKTRONIKA ZA ŠIROKO POTROŠNJO višjega kvalitetnega razreda, kot so naprave za zapis in reprodukcijo TV slike ter elemente HI-FI kombinacij z uporabo čimveč domačih komponent;

h) RAZISKAVE ORGANIZACIJSKO - INFORMACIJSKEGA sistema za potrebe ZP ISKRE.

13. člen

Podpisnice soglašajo, da bodo glede na nujnost strateške programske-tehnološke modernizacije iz predhodnega člena, združena sredstva naraščala hitreje od stopnje rasti vseh vlaganj v RR dejavnost in sicer:

sredstvi SIS in združenimi sredstvi v bankah. V kolikor pa se naknadno ugotovi, da se pri posameznih nalogah RR dejavnosti lahko ugotovi dohodek, je treba zagotoviti sorazmerno povračilo vlaganj podpisnicam, oz. vložiti povračilo v združena sredstva iz čl. 14. tega sporazuma.

Pravice in obveznosti OZD, razen iz II. odstavka tega člena, ki bodo tako združevale sredstva, bodo urejene s posameznimi samoupravnimi sporazumi oziroma sklepi o ustanovitvi OZD, ki bo uporabljala rezultate s temi sredstvi financiranega raziskovalnega dela v proizvodnji.

16. člen

Podpisnice so sporazumne, da investicijska sredstva za uvajanje naštetih ino-

vacijskih projektov v proizvodnjo združujejo zainteresirane OZD po načelu skupnih vlaganj, ki bodo medsebojne pravice in obveznosti urejale z vsakokratnim samoupravnim sporazumom oziroma ustanovitvenim aktom.

17. člen

Podpisnice se sporazumejo o tem, da mora biti lastna RR dejavnost kot neločljiva sestavina reprodukcijskega procesa dohodkovno povezana s proizvodnimi organizacijami kot nosilci materialnega dela reprodukcije. Zato so lastne RR enote in organizacije bodisi integralni del proizvodnih OZD ali pa so z njimi povezane v najtesnejši dohodkovni soodvisnosti. Podpisnice pa se sporazumejo, da mora biti funkcionalna organiziranost in lokacija RR zmogljivosti takšna, da bo zagotovljena optimalna učinkovitost te dejavnosti.

18. člen

Podpisnice se zavezujejo, da bodo z namenom, da poglobijo svojo RR dejavnost in si zagotovijo dolgoročni programski in kadrovski razvoj, vzpostavile in razvijale dolgoročne odnose z zunanjimi raziskovalnimi in izobraževalnimi institucijami na dohodkovnih načelih. Podpisnice bodo v ta namen sklenile ustrezne samoupravne sporazume s temi institucijami, pri čemer bodo uveljavljale enotna načela in kriterije, kar bo koordiniral poslovodni organ ZP ISKRA.

19. člen

Podpisnice se zavezujejo, da bodo usklajevale nastope ZP ISKRE pri republiških, zveznih in mednarodnih organih, skupnostih in asociacijah, kadar gre za zadeve inovacijske in programske politike ter ustrezne akcije. Za usklajevanje nastopov je zadolžen poslovodni organ ZP ISKRA.

20. člen

Podpisnice se zavezujejo, da podvržejo konkretne programe RR del za potrebe organizacij ISKRE strokovni presoji poslovodnega organa ZP ISKRA glede skladnosti s cilji srednjeročne programske usmeritve ISKRE. V ta namen se zavezu-

jejo zastavljati in izvajati nove RR naloge po nekaterih enotno dogovorjenih metodah (tržna analiza, pregled literature, patentna situacija, mrežni plan izvedbe, skladnost s standardi, tipsko preskušanje itd.), prav tako pa dostavljati področju za inovacije vsebinske in vrednostne informacije, potrebne za planiranje, vrednotenje in koordiniranje inovacijske dejavnosti na nivoju ZP.

21. člen

Podpisnice se zavezujejo, da bodo v politiki nakupa licenc, know-how in drugih oblik transfera inovacij uveljavljale načelo, da morajo licence biti predvsem dopolnilo lastni RR dejavnosti, kateri morajo omogočiti kvalitativni skok. Zato bodo praviloma nabavljale licence za kompleksnejše naprave in sisteme, obenem pa ne smejo vsebovati diskriminacijskih določil za ISKRO.

Podpisnice se zavezujejo, da vsako nameravano pridobitev tujega znanja v raznih oblikah (licence, know-how, kooperacija) podvržejo predhodni strokovno-tehnični in poslovno-pravni oceni ustreznih služb ZP in IC ter drugih OZD v ISKRI, ki so za nameravano pridobitev znanja posredno ali neposredno zainteresirane.

22. člen

Podpisnice soglašajo, da je treba inovacijske programe ISKRE zastaviti tako, da se bo pomembna vloga ISKRE pri opremljanju in razvoju oboroženih sil in SLO še povečala.

23. člen

Široka inventivna dejavnost v ZP ISKRA je eden od pomembnih dejavnikov inovacijskih prizadevanj. Zato se podpisnice zavezujejo, da bodo k tej dejavnosti vzpodbujale vse delavce in v ta namen na podlagi posebnega samoupravnega sporazuma predvidele zagotovitev moralnih in materialnih pravic avtorjem izumov, tehničnih izboljšav in koristnih predlogov ter jih uveljavile kot trajno prakso.

24. člen

Podpisnice soglašajo, da je industrijska lastnina pomembna za plasman kompletnih proizvodno-tehnoloških zmogljivosti zato se zavezujejo, da bodo pospeševale prijavljanje lastnih inovacijskih dosežkov kot patente in druge oblike industrijske lastnine ter stalno preverjale ekonomičnost vzdrževanja pravic, ki iz njih izhajajo.

25. člen

Podpisnice soglašajo, da je potrebno v nastopajočem srednjeročnem obdobju posvetiti posebno pozornost kakovosti izdelkov in storitev kot pomembnemu elementu orientacije na zahtevnejše tržne segmente.

Podpisnice bodo vso problematiko s tega področja urejale s posebnim samoupravnim sporazumom o zagotavljanju kakovosti izdelkov in storitev organizacij ISKRE, ki bo urejal naslednja vprašanja:

- cilji politike kakovosti organizacij in ZP ISKRA
- norm „Iskrine kakovosti“
- poti in sredstva za doseg „Iskrine kakovosti“
- organizacija službe kakovosti v ZP ISKRA
- operativne metode za zagotavljanje kakovosti
- plani in programi kakovosti
- načela optimalne gospodarnosti pri programiranju in izvajanju akcij za dvig kakovosti izdelkov
- odgovornost za kakovost izdelkov in storitev
- dokumentacija in evidenca o kakovosti izdelka in storitve
- informacijski sistem o kakovosti izdelka in storitve
- stimulacija za kakovost
- kakovostni kriteriji za izbiro dobaviteljev, kooperantov in partnerjev
- ukrepi proti kršiteljem sporazuma o kakovosti.

IV. PROIZVODNJA

26. člen

Podpisnice se obvezujejo, da bo letna rast proizvodnje 10 % tako, da bo vrednost proizvodnje znašala 50 milijard din v

srednjeročnem obdobju 1976–80. Tako bo proizvodnja porasla od 8,2 milijarde din v letu 1976 na 12,0 milijarde din v letu 1980

27. člen

Podpisnice se zavezujejo, da bo rast proizvodnje zagotovljena v posameznih TOZD in DO v skladu s strateškimi razvojnimi usmeritvami v ZP ISKRA in proizvodnimi programi, ki so predmet njihovega poslovanja, zato bo hitreje kot v povprečju ISKRE rastla proizvodnja v DO Telekomunikacije in DO Avtomatika, v povprečju v DO Elementi in DO Avtoelektrika in pod povprečjem DO Široka potrošnja in DO EMO.

28. člen

Podpisnice se obvezujejo, da bo predvidena rast proizvodnje iz čl. 26. in 27. dosežena predvsem z večjo produktivnostjo, večjim izkoriščanjem razpoložljivih kapacitet in boljšo organiziranostjo poslovanja. Povprečna letna rast produktivnosti bo znašala 6,3 %.

29. člen

Podpisnice se zavezujejo, da bodo prvenstveno izkoristile racionalneje obstoječe kapacitete v OZD za izpolnitev planirane proizvodnje v letih 1976–1980 in s tem preprečile ekstenzivne naložbe.

V. ZAPOSLOVANJE IN KADROVSKA POLITIKA

30. člen

Podpisnice se sporazumejo, da bo letna stopnja zaposlovanja v srednjeročnem obdobju znašala največ 3,4 %.

31. člen

Podpisnice se zavezujejo, da bodo v svrhu skladnega načrtovanja in izvajanja politike zaposlovanja in stroškov, ki jih zaposlovanje povzroča znotraj OZD oziroma delovnih skupnosti, v krajevni skupnosti, družbenopolitičnih skupnostih in regiji, s svojimi internimi splošnimi akti uredile:

- pogoje za reševanje stanovanjskih vprašanj delavcev v skladu s krajevnimi razmerami,

- pogoje, ki zagotavljajo prehrano delavcev,
- pogoje, ki omogočajo vključevanje delavcev v kulturne in druge aktivnosti ter uporabljanja storitev vzgojno-varstvenih, vzgojno-izobraževalnih in zdravstvenih ter drugih organizacij,
- pogoje, ki zagotavljajo delavcem družbeno dogovorjeno raven osebne in skupne porabe, ki je opredeljena v družbenih dogovorih o razporejanju dohodka in o delitvi sredstev za osebne dohodke,
- rekreacijo.

Podpisnice se zavezujejo, da v primeru neizpolnjevanja pogojev iz tega čl. sporazuma, ne bodo zaposlovale novih delavcev.

32. člen

Za uresničitev zastavljenih nalog iz predhodnega člena tega sporazuma se podpisnice zavezujejo, da bodo v svojih srednjeročnih in letnih planih predvidele ustrezna finančna sredstva.

33. člen

Podpisnice se zavezujejo, da bodo za že zaposlene delavce najkasneje v roku 1 leta po sprejemu tega sporazuma sprejele svoje programe ukrepov, s katerimi bodo postopno izpolnile pogoje za življenjske in kulturne potrebe delavcev, kot so navedeni v 31. členu tega sporazuma.

34. člen

Podpisnice se dogovorijo, da bodo posvečale posebno pozornost internemu strokovnemu (dopolnilnemu) izobraževanju pri njih že zaposlenih delavcev. Zato bod svoje interne splošne akte dopolnile z ustreznim sistemom dopolnilnega izobraževanja in v svojih letnih planih za te namene predvidele ustrezna finančna sredstva.

Podpisnice se dogovorijo za tak sistem dopolnilnega izobraževanja, ki bo zavezoval vse delavce z neustrezno kvalifikacijo glede na delovno mesto, da si z dopolnilnim izobraževanjem pridobijo zahtevano kvalifikacijo.

35. člen

Podpisnice se obvezujejo izboljšati neustrezno kvalifikacijsko strukturo tudi

z ukrepi ustrezne štipendijske politike in v te namene združevati sredstva najmanj v višini, ki so jih v te namene združevale do dneva sprejema tega sporazuma.

36. člen

Podpisnice se zavezujejo, da bodo z ukrepi iz predhodnih členov tega sporazuma dosegle do leta 1980 naslednjo minimalno kvalifikacijsko strukturo v ISKRI:

	1976	1980
Visokostrokovni	3,7	5
Višjestrokovni	3,0	4
Srednjestrokovni	12,4	16
Široki profili	23,7	30
Źzki profili	57,2	45
	100,0	100,0

VI. TRŽNIŠTVO

37. člen

Podpisnice so sporazumne, da mora celoten razvoj ZP Iskra v naslednjem petletnem obdobju temeljiti na tržni orientaciji oz. na neprestanem prilagajanju proizvodnje potrebam tržišča tako doma kot v tujini. Usmerjenost proizvodnje na tržišče morajo zagotoviti ustrezne komercialne službe DO in Iskra Commerce s stalno prisotnostjo na tržišču in stalnim pretokom tržnih informacij.

Koordinacijo komercialnih služb poveljajo podpisnice področju za marketing v skupnih službah ŠOZD Iskre.

38. člen

Podpisnice so sporazumne, da bodo smatrale izvozno dejavnost kot prioriteto dejavnost. Povprečna stopnja rasti izvoza bo znašala 16 %, kar pomeni, da se bo izvoz od načrtovanih 76 milj. dolarjev v letu 1976 povečal na 140. milj. dolarjev v letu 1980.

Izvršeni bodo nekateri struktumi premiki, tako, da bo regionalna struktura izvoza v letu 1980 naslednja: 55 % izvoza na konvertibilno področje, 19 % v države v razvoju in 26 % v države SEV.

Pri tem bodo podpisnice koristile tudi že postavljene proizvodjalne kapacitete v

inozemstvu, vršile prenos tehnologij, know-howa, itd. ter tako dosegle trajnejšo prisotnost na teh tržiščih.

Iskra Commerce prevzema obveznost za realizacijo planiranega obsega izvoza v naslednjih letih, podpisnice proizvajalke pa se obvezujejo, da bodo na osnovi

vsakoletnih planov zagotovile proizvodnjo blaga za izvoz po asortimentu in količini, kvaliteti, dobavnih rokov ter svetovno konkurenčnih cenah.

V letu 1980 bodo dosegle naslednji izvoz:

DO	Konvertib.	SEV	DVR	v milj. dol. Skupaj
Telekomunikacije	22,4	14,0	30,6	67,0
Elementi	16,6	3,9	2,0	22,5
Široka potrošnja	12,2	3,5	2,1	17,8
Avtomatika	3,5	2,7	0,7	6,9
Avtoelektrika	4,0	2,2	1,0	7,2
EMO	18,3	0,3	—	18,6
Skupaj:	77,0	26,6	36,4	140,0

39. člen

Podpisnice so sporazumne, da je dejavnost Iskra Commerce del celotnega reprodukcijskega procesa v ZPI in da je Iskra Commerce pri pridobivanju in delitvi skupnega prihodka enakopravna z ostalimi organizacijami združenega dela.

Podpisnice so sporazumne, da bodo pri delitvi skupnega prihodka med proizvodnimi organizacijami in IC uveljavljale merila udeležbe po dogovorjenih normativih materialnih stroškov, minimalne amortizacije, z zakonom ali sporazumom določenih prispevkov ter samoupravno dogovorjene višine osebnih dohodkov in skupne porabe. Pri določanju deleža sredstev za akumulacijo bodo podpisnice upoštevale prispevek živega in minulega dela, merjenega z osebnimi dohodki in poslovnim skladom.

Podpisnice iz proizvodne sfere so sporazumne, da v primerih izpada načrtovanega prihodka v Iskra Commerce, nadoknadijo primanjkljaj potrebnih sredstev za vzdrževanje obstoječih kapacitet. Odločitve o odgovornosti za izpad planiranega prihodka prepuščajo podpisnice arbitraži. Če je ugotovljena odgovornost deloma ali v celoti na strani IC, je ta na osnovi arbitražne odločitve dolžna vmiti del, ali celotno nadomestilo.

40. člen

Podpisnice, so sporazumne, da bodo za nadaljnjo razširitev dejavnosti v okviru

Iskra Commerce, kot soudeležbo pri investicijah združevale v obdobju 1976–1980 naslednja sredstva:

- za nadaljnje osvajanje tujih trgov ter za razširitev inozemske predstavniške mreže 0,10 % od vsakoletne planirane proizvodnje;
- za nadaljnjo razširitev in prestrukturiranje domače regionalne predstavniške mreže 10.738.000 din;
- za nadaljnjo razširitev servisne mreže 30.000.000 din.

Ob vsakoletnem programu razširitve navedenih dejavnosti ter o višini soudeležbe, se bodo podpisnice posebej sporazumevale.

Program razširitve servisne mreže mora biti vsklajen z osnovno usmeritvijo razvoja SOZD kot celote.

41. člen

Podpisnice ugotavljajo, da predstavlja lastna maloprodajna mreža eno izmed najracionalnejših oblik prodaje, ki jo bodo v naslednjem petletnem obdobju še posebej pospeševale.

Iskra Commerce se obvezuje, da bo povečevala reprodukcijsko sposobnost te dejavnosti in tako omogočila 25 % letno rast obsega poslovanja. S tem se bo udeležba prodaje preko lastne maloprodajne mreže povečala od sedanjih 8 % na 16 % v letu 1980.

42. člen

Podpisnice so sporazumne, da je

zaradi vodenja enotne nabavne politike pri nabavi večjih količin surovin, dosega optimalnih nabavnih pogojev ter graditve dohodkovnih odnosov z dobavitelji, smiselno, da se ta dejavnost opravlja preko skupne organizacije, v tem primeru Iskra-Commerce.

Podpisnice pooblaščajo Iskra Commerce, da po predhodnem soglasju podpisnic, v imenu ZP Iskra podpisuje samoupravne sporazume ter se vključuje v dohodkovno povezavo s proizvajalci surovin in repromateriala (črna metalurgija, barvnih kovin itd.).

43. člen

Podpisnice so sporazumne, da so servisne službe marketinga v okviru IC sestavni del celotne Iskrine tržne dejavnosti in s tem tudi del celotnega reprodukcijskega procesa ZP Iskra.

Podpisnice so sporazumne, da za opravljanje dejavnosti marketinga nameenjajo Iskri-Commerce, v skladu z vsakoletnim obsegom poslovanja in stroški poslovanja, vsaj 0,57 % od celotnega prihodka.

44. člen

Podpisnice so sporazumne, da bodo v okviru sredstev iz čl. 43.

- združevale za institucionalno propagando in razvoj hišnega stila ter funkcionalne stroške 0,24 % v enakih deležih od skupnega prihodka;
- namenjale za ekonomsko propagando in pospeševanje prodaje, sejemske dejavnosti in za izdajateljsko dejavnost 0,33 % od skupnega prihodka. Višina ter sredstev za posamezne podpisnice bo odvisna od vsakoletno dogovor-

jenege obsega teh dejavnosti med podpisnicami in IC.

45. člen

Iskra Commerce oziroma servisna služba marketinga se obvezuje za izvajanje dogovorjenih programov. Ob periodičnih obračunih bo podpisnice obveščala o izvajanju programov ter porabi združenih sredstev.

VII. DOHODEK

46. člen

Podpisnice tega sporazuma si bodo prizadevale za ustvarjanje čimvečjega dohodka zlasti s povečanjem produktivnosti, racionalne uporabe sredstev reprodukcije, prihrankov v materialu ter prilagajanje zahtevam domačega in tujega trga. Z upoštevanjem vseh teh dejavnikov se bo celotni dohodek gibal takole:

	% stopnje rasti 1976-80
CELOTNI DOHODEK	9,6 %
Materialni stroški	9,5 %
Amort. po minimalni stopnji	16,8 %
DOHODEK	9,6 %

47. člen

Podpisnice sporazuma se obvežejo, da bodo z razporejanjem ustvarjenega dohodka krepile materialno podlago svojega in družbenega dela, pri tem pa bodo s svojimi odločitvami o razporejanju dohodka nenehno spodbujale rezultate gospodarjenja in uveljavljale načelo delitve po delu.

Upošteva načela razporejanja dohodka iz prejšnjega odstavka se bo delitev dohodka gibala takole:

	Struktura 1976	1980	U stopnja rasti 1976-80
DOHODEK	100	100	9,6
Obveznosti iz dohodka	22	20	8,4
Amortizacija nad predpisano stopnjo	3	4	12,3
ČISTI DOHODEK	75	76	9,9
Osebni dohodek bruto	63	60	8,2
Sklad skupne porabe	2	3	20,7
Poslovni sklad	8	11	18,0
Rezervni sklad	2	2	12,5

48. člen

Na podlagi razporejanja dohodka iz

	1976	1980
Amort. nad predpisano stopnjo	98	155
Poslovni sklad	249	483
Rezervni sklad	50	80

(v milijonih din)

Podpisnice se sporazumejo, da bodo s sredstvi skupne porabe, ki bodo narasla od 51 milijonov v letu 1976 na 108 milijonov v letu 1980, prvenstveno reševale stanovanjska vprašanja za izboljšanje socialnega položaja delavcev.

Del sredstev skupne porabe bodo podpisnice namenile tudi za organizirano letovanje in rekreacijo delavcev ISKRE. Višino sredstev in namen koriščenja teh sredstev pa urejujejo posebni sporazumi.

50. člen

Podpisnice se sporazumejo, da bodo del dohodka, ki bi nastal kot rezultat izjemnih ugodnosti v celoti vključile v skupni rezervni sklad v SOZD, ki bi se uporabljal za razvoj ISKRE kot celote.

51. člen

Za ugotavljanje gošpodamosti iz tega

predhodnega člena se bodo sredstva akumulacije gibala takole:

sporazuma, se podpisnice obvežejo, bodo v smislu Zakona o združenem delu uporabljale naslednje enotne kazalce izkazovanja rezultatov dela:

- dohodek na delavca
- dohodek na poslovna sredstva
- čisti dohodek na delavca
- akumulacija na dohodek
- akumulacija na čisti dohodek
- akumulacija na poslovna sredstva
- bruto osebni dohodki in sklad skupne porabe na delavca
- čisti osebni dohodek na delavca.

52. člen

Podpisnice so sporazumne, da si bodo, glede na predvidene družbeno-ekonomske usmeritve ISKRE, v obdobju 1976-80 prizadevale, da bodo dosežene v letu 1980 stopnje rasti v ISKRI po naslednjih kazalcih:

	1976	1980	O stopnja rasti 76-80
1) Dohodek na delavca	99.432	125.781	5,9
2) Dohodek na poslov. sred.	0.389	0.408	1,2
3) Čisti dohodek na delavca	74.415	94.080	5,9
4) Akumulacija na dohodek	0.137	0.172	5,9
5) Akumulacija na čisti doh.	0.183	0.227	5,5
6) Akumulacija na posl. sred.	0.053	0.070	7,2
7) Bruto osebni doh. in sklad skupne porabe na delavca	64.156	78.064	5,1
8) Čisti osebni dohodek na delavca	3.757	4.300	3,4

(Akumulacija pod točko 4), 5) in 6) zajema poslovni sklad, rezervni sklad in amortizacijo nad predpisano stopnjo).

53. člen

V bodočem srednjeročnem obdobju bodo podpisnice sporazuma nenehno

oblikovale in spodbujale dohodkovne pove-zave v smislu predhodnih členov spora-zuma. Dohodkovno povezane OZD so dolžne gospodariti z dohodkom tako, da dohodkovna celota dosega optimalne rezultate. Pri tem morajo podpisnice dolo-čiti s posebnimi sporazumi objektivna

merila za delitev skupno ustvarjenega dohodka.

54. člen

Podpisnice, ki so dohodkovno pove-zane, se dogovorijo, da bodo svoje nabavne primarno krile z naročili pri sopodpisnicah v okviru ZP Iskra.

Podpisnice, ki so dohodkovno pove-zane, bodo uporabljale enotna merila za oblikovanje internih cen. Osnova zanje so tržne cene (domače ali svetovne). V kolikor te cene niso ugotovljive, se cene obli-kujejo na osnovi vrednotenja tehničnih normativov ali pa na osnovi ocene odnosa do poprečne družbene produktivnosti za ustrezno industrijsko panogo. V dohodkovnih odnosih bo vzpostavljen meha-nizem končnega proračuna dohodka, ki se realizira ob prodaji blaga in storitev.

VIII. INVESTICIJE

55. člen

Podpisnice tega sporazuma ugotav-ljajo, da bodo realizirale 10 % povprečno letno rast proizvodnje v obdobju 1976–80 poleg povečanja produktivnosti tudi z novimi investicijskimi vlaganji, v smislu opredeljenih strateških usmeritev iz predhodnih členov tega sporazuma. Z novimi investicijskimi vlaganji bo tako možno doseči potrebno prestrukturiranje proizvodnje ter uvajanje novih proiz-vodnih programov.

56. člen

Upošteva je tehnološke in programske usmeritve ISKRE se podpisnice sporazu-mejo, da bodo v ZP ISKRA v obdobju 1976 do leta 1980 zagotovile 2,5 milijarde din za investicijske naložbe v osnovna sredstva, ki bi se financirala:

– 60 % iz sredstev TOZD Iskre in ostalih vlagateljev

– 40 % iz bančnih sredstev.

Podpisnice se sporazumejo, da bodo investicijska sredstva prvenstveno vlagale v programe kot so navedeni v predhodnih členih tega sporazuma.

57. člen

Podpisnice bodo s posebnimi spora-zumi združevale sredstva za skupne

naložbe tudi z organizacijami izven ZP ISKRA, če bo to v skladu z njihovimi ekonomskimi interesi v srednjeročnem obdobju 1976 do 1980.

58. člen

Podpisnice se obvezujejo, da bodo združevale sredstva za nadaljnjo izgradnjo poslovnega centra na Trgu revolucije v Ljubljani po posebnem sporazumu.

59. člen

Podpisnice, ki delujejo na istih lokaci-jah in uporabljajo skupne komunalne objekte, se obvezujejo, da bodo združevale ustrezna sredstva za financiranje gradnje skupnih objektov družbenega standarda in drugih infrastrukturnih ob-jektov.

60. člen

Podpisnice se sporazumejo, da bodo izdelale enotne kriterije za investicijske naložbe v skladu s predhodnimi členi in s tem zagotovile selektivno investicijsko politiko za celotno ISKRO.

61. člen

Podpisnice se zavezujejo, da podvržejo vsa investicijska vlaganja strokovni presoji ene ali več skupin strokovnjakov v okviru celotnega združenega podjetja predvsem glede njihove skladnosti z dogovorjeno programsko usmeritvijo. Sestavni del in-vesticijskega elaborata mora biti tudi časovni mrežni plan izvedbe.

IX. Financiranje

62. člen

Za doseganje razvojnih ciljev ISKRE v srednjeročnem obdobju 1976–1980, bodo podpisnice formirale potrebna po-slovna sredstva tako, da bi se povečala iz leta 1976 od 7 milijard din na 10 milijard din v letu 1980, kar pomeni porast po letni poprečni stopnji preko 8 %.

63. člen

Podpisnice bodo težile k izboljšanju poslovanja in s tem povečanju materialne osnove združenega dela. Zlasti bodo pod-

pisnice zboljšale strukturo poslovnih sredstev z zmanjševanjem deleža zalog na podlagi določitve ustreznih normativov glede na tehnološke značilnosti posamezne vrste proizvodnje. Prav tako bo potrebno v srednjeročnem obdobju doseči izboljšanje kapitalne strukture.

64. člen

Pokrivanje povečanja poslovnih sredstev v srednjeročnem obdobju 1976 do 1980 temelji na zboljšanju akumulativnosti poslovanja, kot jo pogojuje predhodni člen in postopna krepitev materialne osnove, ki bo dosežena z razbremenjevanjem združenega dela ter ugodnejšim in racionalnejšim koriščenjem obstoječih in novo najetih kreditov.

Povečanje poslovnih sredstev, ki izhaja iz člena 65. v obdobju 1976 do 1980 v višini 3 milijarde dinarjev, bo pokrito – 2 milijarde iz lastne akumulacije in – 1 milijarda iz povečanja kreditnih sredstev.

S tem vlaganji se bo struktura virov spremenila v korist lastnih, in to od 30 % lastnega deleža v poslovnih sredstvih v letu 1976 na 40 % v letu 1980.

X. BANKA ISKRE

65. člen

Podpisnice se obvezujejo, da bodo ustanovile interno banko z namenom spremljanja združevanja dela in sredstev, racionalnega poslovanja, pospešenega obračanja, gibanja sredstev in dohodka TOZD ustanoviteljic, zavarovanja likvidnosti TOZD, DO in SOZD,

66. člen

Podrobnejša določila o ustanovitvi in delovanju Banke ISKRE bodo določena s posebnim samoupravnim sporazumom.

XI. ORGANIZACIJA IN INFORMACIJSKI SISTEM

67. člen

Podpisnice ugotavljajo, da mora biti organiziranost ZP ISKRA zaradi mnogostranske medsebojne odvisnosti temeljnih organizacij pri uresničevanju svojih

interesov ustrezno razvita in se obvezujejo, da bodo v srednjeročnem planskem obdobju ohranile njen sedanji obseg in funkcije, določene s samoupravnim sporazumom o združevanju v ZP ISKRA in izpopolnile zlasti organiziranost informacijskega, finančnega in kadrovskega dela organizacije, postopke vpeljave novih proizvodenj, kontrole kvalitete, standardizacijo ter sprejemanje odločitev.

68. člen

Podpisnice se sporazumejo, da bodo uvajale najprej tiste organizacijske spremembe, ki imajo večji vpliv na povečevanje skupnega dohodka vseh TOZD v sestavljeni organizaciji.

69. člen

Podpisnice se obvezujejo, da bodo v delovnih organizacijah razvijale vse poslovne funkcije vzporedno in po dogovorjenih enotnih organizacijskih standardih, s tem bi omogočile učinkovitejše sodelovanje OZD v poslovnih in drugih zadevah ter zmanjševale stroške odvajanja poslovnih funkcij znotraj delovne organizacije.

Za uveljavljanje enotnih organizacijskih standardov so odgovorne organizacijske službe v delovnih organizacijah, koordinacijsko funkcijo pa izvaja področje za organizacijo ZPI.

70. člen

Zaradi izpopolnjevanja sistema koordinacije delovanja poslovnih organov temeljnih organizacij bodo podpisnice ustanovile poleg obstoječih področjih kolegijev v ZP ISKRA enake področne kolegije tudi v delovnih organizacijah.

71. člen

Podpisnice se obvezujejo, da bodo za izboljšanje upravljanja v temeljnih organizacijah in njihovih integracijah izpopolnile informacijski sistem z

- raziskavo racionalnih oblik organiziranja posameznih poslovnih funkcij, predvsem komercialne, finančne, kadrovske, razvojno-raziskovalne in kontrole kvalitete ter sistema upravljanja,
- raziskavo kvalitete izkoriščanja računalniških kapacitet,

- zasledovanjem razvoja računalniške opreme in določanjem kriterijev za njen izbor,
- vpeljavo odgovarjajočih organizacijskih sprememb.

Podpisnice soglašajo, da se vse elemente informacijskega sistema, ki bodo morali biti enotno urejeni v ZP ISKRA, določi s splošnimi akti skupščine ZP ISKRA.

72. člen

Podpisnice se obvezujejo, da bodo do konca leta 1976 organizirale v temeljnih in delovnih organizacijah osnovne organizacijske enote informacijskega sistema.

Naloga osnovnih informacijskih enot je organiziranje priprave podatkov ter oblikovanje in posredovanje informacij za

	1976	1977	1978	1979	1980
Proizvodnja (mlrd din)	8,213	9,035	9,940	10,950	12,030
Delež za projektiranje in reorganizacijo inf. sistema (0/00)	1,0	1,5	2,0	3,0	2,0

Od teh sredstev bodo podpisnice združevale del za projektiranje skupnih delov informacijskega sistema in za opremljanje komunikacijske mreže ter nabavo ali najemanje centralnega računalnika komunikacijske mreže tako, kot bodo podpisnice določile z vsakoletnim planom ukrepov za uresničevanje srednjeročnega plana.

75. člen

CAOP in BII prevzmeta obvezo, podpisnice pa soglašajo, da bosta razvijala in vpeljevala oziroma sodelovala pri razvoju in vpeljevanju elementov informacijskega sistema pri vsaki od podpisnic sporazuma.

76. člen

Podpisnice se obvezujejo, da bodo za potrebe upravljanja v ZP ISKRA prikazovale svoje pane s podatki, ki jih bo na podlagi ciljev tega sporazuma določila skupščina ZP ISKRA s splošnim aktom ob sprejemu tega sporazuma.

potrebe upravljanja in za koordinacijo delovnega procesa.

73. člen

Podpisnice bodo za čim hitrejšo in zanesljivejšo obdelavo informacij in za obdelavo kompleksnejših informacij zagotovile ustrezno tehnično opremo osnovnih informacijskih enot (Terminali, zveze za prenos informacij, lokalni računalniki, računalnik za krmiljenje komunikacijske mreže, itd.).

74. člen

Podpisnice se obvezujejo, da bodo v srednjeročnem obdobju zagotovile sredstva za projektiranje in reorganizacijo informacijskega sistema v višini sledečih vsakoletnih deležev v bruto produktu ZP ISKRA:

77. člen

Podpisnice bodo svojo periodično poslovno analizo opravljale najmanj z enakim obsegom spremenljivk, kot bodo določene za prikazovanje srednjeročnega plana.

Plane vsakoletnih ukrepov za uresničevanje srednjeročnega plana bodo podpisnice prikazovale najmanj v enakem obsegu, kot srednjeročni plan.

78. člen

Podpisnice se obvezujejo, da bodo ob vsakem pričakovanem odstopanju od plana ali dejanskem odstopanju od njega obveščale vse druge temeljne organizacije, ki je njihov dohodek od tega odvisen ali pa lahko sodelujejo pri odstranjevanju težav, ter poslovodne organe integracij, v katere so vključene. V ta namen bodo pripravljale poročilo o poslovnem položaju, ki mora vsebovati:

1. Opredelitev področja odstopanja od plana
2. Zaključke analize o vzrokih odstopanja oziroma pričakovanega od-

- stopanja od plana ali prognoze razvoja okolja
3. Predloge ukrepov za odstranitev vzrokov ali predlog spremembe plana
  4. Vrednostno analizo poslovne situacije.

79. člen

Podpisnice se strinjajo, da bi v sedanji fazi razvoja ZP bilo neracionalno ustanavljati glasila delovnih organizacij, temveč se obvezujejo, da bodo zagotovile obveščanje preko osrednjega glasila tednika, o vseh zadevah, ki niso internega pomena, le-te pa preko biltenov in drugih oblik obveščanja.

V skladu s tem se podpisnice obvezujejo, da bodo v svojih delovnih organizacijah uvedle novinarsko delovno mesto za sodelovanje v osrednji redakciji, hkrati pa ustanovile pri delovni organizaciji časopisni sosvet kot družbeni organ upravljanja, ki bo poleg osrednjega časopisnega sveta skrbel za podružbljanje obveščanja in izvajanja enotnega koncepta.

XII. DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

80. člen

Podpisnice se zavezujejo, da bodo najkasneje v roku treh mesecev od sklenitve tega sporazuma s posebnimi sporazumi uredile ekonomske in druge medsebojne odnose z delovno skupnostjo SOZD, oz. delež delovne skupnosti pri delitvi skupno ustvarjenega dohodka.

81. člen

Podpisnice se zavezujejo, da bodo za vsako tekoče leto akontativno financirale delovno skupnost skupnih služb DO in SOZD v višini, ki je potrebna za kritje stroškov te delovne skupnosti. Dokončen obračun deleža delovne skupnosti Skupnih služb SOZD bo izvršen z letnim zaključnim računom TOZD v ISKRI v skladu s posebnim samoupravnim sporazumom iz predhodnega člena tega sporazuma.

XIII. DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

82. člen

Podpisnice se obvezujejo, da bodo v okviru svojih ustavnih in samoupravnih

pravic in na načelih in smernicah družbenopolitičnih skupnosti organizirale na vseh ravneh družbeno samozaščito za zavarovanje neodvisnosti SFRJ in njene samoupravne družbe.

83. člen

Podpisnice se obvezujejo, da bodo opredelile v statutu, pravilnikih in varnostnem načrtu oblike in načine uresničevanja družbene samozaščite, pravice, dolžnosti in odgovornosti delavcev, organov upravljanja, poslovodnega organa in pristojnega organa za družbeno samozaščito.

84. člen

Podpisnice se obvezujejo, da bodo v okviru zakona, predpisov in določil družbeno-političnih skupnosti ustanovile enote narodne zaščite, kot oboroženi del družbene samozaščite in zagotovile sredstva za njihovo opremljenost in vzgojo.

XIV. SPLOŠNI LJUDSKI ODPOR

85. člen

Podpisnice se zavezujejo, da bodo najkasneje v roku treh mesecev od sklenitve tega sporazuma izdelale svoje obrambne načrte in v to svrhu predvidele tudi ustrezna materialna in finančna sredstva za potrebe SLO v skladu z ustreznimi vojaškimi predpisi.

86. člen

Podpisnice se zavezujejo, da bodo za potrebe SLO delovne skupnosti skupnih služb združile ustrezna materialna in finančna sredstva, ki jih delovna skupnost potrebuje glede na vojaške predpise.

XV. SPREMLJANJE SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA IN UKREPI ZA IZVRŠEVANJE NJEGOVIH DOLOČB

87. člen

Podpisnice sporazuma prevzamejo z njegovo sklenitvijo obveznost, da bodo ta sporazum in druge na njem temelječe sporazume spoštovale in striktno izvrševale, kakor tudi, da bodo nadzorovale po svojih organih izvrševanje določil tega sporazuma.

Podpisnice se obvezujejo, da bodo v tromesečnih analizah spremljale uresničevanje dogovorjenega gibanja ekonomskih kazalcev razvoja ZPI in spremljale vsklajenost tega sporazuma z zahtevami, ki se bodo oblikovale z letnimi gospodarskimi plani TOZD, DO in SOZD ZPI.

88. člen

Če posamezna podpisnica sporazuma ne izpolnjuje materialnih in drugih obveznosti, ki jih je prevzela s sklenitvijo tega sporazuma oziroma na njem temelječih sporazumov, je odgovorna:

1. za neizpolnitev oziroma nepravilno izpolnitev določil sporazuma,
2. za škodo, ki jo je z neizpolnitvijo oziroma z nepravilno izpolnitvijo obveznosti povzročila drugim podpisnicam sporazuma.

89. člen

Vsaka podpisnica, ki je bila z neizpolnitvijo ali nepravilno izpolnitvijo obveznosti iz tega sporazuma oziroma na njem temelječih sporazumov s strani druge podpisnice kakorkoli oškodovana ali drugače prizadeta, ima pravico in dolžnost, da prične proti tej podpisnici postopek pred notranjo arbitražo, ki jo določa samoupravni sporazum o združevanju.

Isto pravico in dolžnost ima tudi organ samoupravne delavske kontrole SOZD in predsednik kolegijskega poslovnega organa SOZD, če so z neizpolnjevanjem ali z nepravilnim izpolnjevanjem obveznosti iz tega sporazuma oziroma na njem temelječih sporazumov prizadeta ali kako drugače oškodovana združena sredstva ali drugi skupni interesi SOZD.

Postopek pred arbitražo teče v smislu določb splošnega akta.

90. člen

Pri tem je notranja arbitraža pristojna, da odloča:

1. o odgovornosti udeleženca za neizpolnjevanje oziroma nepravilno izpolnjevanje določb tega sporazuma oziroma na njem temelječih sporazumov;
2. o dolžnosti izpolnitve in o roku izpolnitve;
3. o višini škode in o dolžnosti povračila

škode, ki je nastala z neizpolnitvijo oziroma nepravilno izpolnitvijo obveznosti.

Odločba notranje arbitraže je dokončna in izvršljiva.

91. člen

Poleg podpisnice sporazuma, so za neizpolnjevanje oziroma nepravilno izpolnjevanje določb tega sporazuma oziroma na njem temelječih sporazumov, odgovorne še fizične – kot odgovorne osebe in to:

1. individualni poslovodni organ, oziroma člani kolegijskega poslovodnega organa podpisnice;
2. neposredni izvrševalec oziroma nosilec naloge, ki ni bila izpolnjena oziroma je bila nepravilno izpolnjena.

Osebe iz prejšnjega odstavka so zaradi kršitve sporazuma odgovorne s podpisnico in odgovarjajo za svoje storitve oziroma opustitve:

- družbenopolitično tako, da se izvede pred DPO in organi upravljanja ustrezni postopek,
- disciplinsko pred disciplinsko komisijo tako, da jim ta izreče primeren disciplinski ukrep.

92. člen

Za neizpolnjevanje oziroma nepravilno izpolnjevanje obveznosti iz tega sporazuma oziroma na njem temelječih sporazumov so družbeno-politično in disciplinsko odgovorni tudi člani:

- delavskega sveta podpisnice,
  - izvršilnega organa delavskega sveta podpisnice,
  - organi samoupravne delavske kontrole podpisnice,
  - drugih organov podpisnice,
- pod naslednjimi pogoji:

1. Če niso vodili zadosten nadzor nad tem, kako in v koliko se izpolnjujejo določbe tega sporazuma oziroma na njem temelječih sporazumov;
2. če so sprejeli sklep, da se določbe sporazumov iz prejšnje točke ne bodo izvajale ali pa, da se ne bodo pravilno izvajale.

93. člen

Organi iz prejšnjega člena kot celota oziroma posamezni člani teh organov, so za opustitve in storitve iz tč. 1. in 2. prejšnjega člena odgovorni in so podpisnice dolžne izvesti proti njim naslednje ukrepe:

- postopek za odpoklic ali razrešitev;
- postopek pred DPO zaradi ugotovitve družbeno-politične odgovornosti,
- disciplinski postopek.

94. člen

Podpisnice se medsebojno obvezujejo, da bodo samoupravni sporazum izvajale, obenem pa posegale po vseh ukrepih, naštetih v tem poglavju, ki so potrebni za nemoteno izvrševanje določb sporazuma.

XVI. SPREMEMBE SPORAZUMA IN KONČNE DOLOČBE

95. člen

Spore, ki nastanejo med podpisnicami v zvezi z izvajanjem določb tega sporazuma, dokončno rešuje notranja arbitraža, v kolikor podpisnice ne morejo rešiti sporov sporazumno.

96. člen

Podpisnica ne more odstopiti od samoupravnega sporazuma, lahko pa predlaga, da se samoupravni sporazum zaradi spremenjenih okoliščin, zaradi katerih je bila podpisnici otežena izpolnitev materialnih obveznosti spremeni. Če se druge podpisnice s tem predlogom ne strinjajo in ne dajo svoje tozadevne izjave v 30 dneh od prejema pismenega predloga, lahko predlagatelj sproži postopek pred arbitražo in predlaga spremembe, če so za to podani opravičeni razlogi.

Sprememb sporazuma ni mogoče predlagati, če bi morala podpisnica, ki se sklicuje na spremenjene okoliščine, ob sklenitvi sporazuma te okoliščine upoštevati, ali bi se jim lahko izognila oziroma jih obvladala.

Podpisnica, ki predlaga spremembe sporazuma, se ne more sklicevati na spremenjene okoliščine, ki so nastale potem, ko je že potekel rok, ki je določen za izpolnitev njegove obveznosti.

97. člen

Materialni zahtevki iz tega sporazuma zastarajo v 3 letih od dneva zapadlosti plačila.

98. člen

K temu sporazumu lahko naknadno pristopijo tudi druge temeljne organizacije združenega dela s področja vseh tistih dejavnosti, ki jih opravlja SOZD ZP ISKRA, ali pa če so tudi dohodkovno povezane s katero izmed Iskrinih TOZD.

99. člen

Ta sporazum je sklenjen in prične veljati, ko je v enakem besedilu sprejet na zborih delavcev vseh podpisnic – njegova veljavnost pa preneha z 31. 12. 1980. Sklepi zborov delavcev podpisnic so njegov sestavi del.

100. člen

Podpisnice pooblaščajo delovne organizacije, da po sprejetju tega sporazuma v TOZD, sporazum podpišejo za podpisovanje pooblaščeni delavci delovnih organizacij.

POPRAVEK

K členu 40. samoupravnega sporazuma, za II. alinejo, za besedilom „... planirane proizvodnje“ se doda nova alineja z naslednjim besedilom:

– za zastopanje in akvizicijo na domačem trgu prek regionalne mreže filial 1 % od vsakoletne bruto vrednosti prodaje na domačem trgu

Metod Pirc osemdesetletnik

Te dni praznuje visoki jubilej nestor (starosta) slovenskih in jugoslovanskih standardizerjev, dolgoletni sodelavec ISKRE, tovariš inženir Metod Pirc.

Svojo življenjsko pot je začel v Kranju, kjer izhaja iz starega zavednega in naprednega rodu. Zato se ni čuditi, da je takoj po nastanku Jugoslavije, ob koncu prve svetovne vojne vstopil v jugoslovansko vojno mornarico, v kateri je postopoma napredoval od poročnika do kapetana vojne ladje. V tem času se je tudi strokovno izpopolnjeval na področju elektrotehnike doma in v Franciji, ker je diplomiral za inženirja radiotehnike. Še pred izbruhom vojne je bil zaradi svoje napredne miselnosti predčasno upokojen, takoj po okupaciji se je pa vključil v narodnoosvobodilno gibanje, najprej v Kranju, kasneje v Karlovcu, po kapitulaciji Italije je pa odšel v partizane. Kot višji pomorski

oficir je kmalu prevzel odgovorno mesto v Štabu mornarice na Visu, kmalu po koncu vojne je bil pa zaradi bolezni ponovno upokojen.

Kljub upokojitvi se pa ni predajal brezdrlju, ampak je leta 1954 našel v ISKRI novo torišče dela, nezorano ledino - standardizacijo, in ji ostal zvest polnih 15 let, do svoje tretje upokojitve. V tem času je standardizacijo v ISKRI dvignil iz bornih začetkov do take stopnje, da je postala vzor interne standardizacije mnogim drugim podjetjem po vsej državi.

Med najpomembnejše njegovo delo v prid širše skupnosti pa štejem njegovo sodelovanje v Komisiji za standardizacijo pri Gospodarski zbornici Slovenije, kateri je botroval že pri njeni ustanovitvi in ji predsedoval polnih devet let. V tem času je bilo pod njegovim vodstvom opravljeno

pomembno delo: tipizacija orodnih jekel najprej v slovenskem okviru, kasneje pa je bilo to delo zastavljeno celo v jugoslovanskem merilu.

V zvezi z mednarodno delitvijo dela morajo biti standardi sodelujočih držav čim bolj usklajeni, zato morajo strokovnjaki teh držav na področju standardizacije tesno sodelovati. V tem smislu je navezal zelo koristne stike z ustanovami za standardizacijo nekaterih evropskih industrijsko zelo razvitih držav, zlasti z nemško in holandsko, in s tem utrl pot kasnejšemu še intenzivnejšemu sodelovanju Jugoslavije v mednarodni standardizaciji.

Pri svojem delu je kmalu spoznal, da standardizacija v posameznem podjetju ne more prevzeti tiste vloge, ki ji pripada, če ni hkrati dobro organizirana standardizacija tudi v državnem merilu, le-ta pa mora biti navezana na mednarodno. Zato si je ing. Pirc nenehno prizadeval za izboljšanje jugoslovanske standardizacije in je v ta namen organiziral prvo širše posvetovanje o standardizaciji leta 1962 v Kranju, nekaj let kasneje pa je sodeloval tudi na naslednjem podobnem posvetovanju v Sarajevu, predavanja o standardizaciji je pa imel tudi izven ISKRE v Banjaluki, Sarajevu in Mariboru.

Zal pa prizadevanja ing. Pirca za uveljavitev standardizacije in priznanja njene pomembnosti v našem gospodarskem življenju niso bila vedno deležna podpore vseh pristojnih dejavnikov ampak so marsikdaj naletela na ovire celo v lastni hiši. Njegovi nezlomljivi volji in iniciativi se imamo zahvaliti, da je interna standardizacija po dolgih letih iskanja vendarle našla svoje pravo mesto v okviru ISKRE, in da je komisija za standardizacije zainteresirano slovensko industrijo vseh strok, postala vzor ostalim republiškim gospodarskim zbornicam, ki šele sedaj spoznavajo potrebo za ustanovitev takih komisij.

Ko se ob visokem jubileju spominjamo vsega obsežnega dela, ki ga je ing. Pirc opravil v korist ISKRE in, tudi širše samoupravne skupnosti, mu iz vsega srca želimo še mnogo zdravih in zadovoljnih let.

F. Š.

ZAHVALA

Ob požaru, ki nas je prizadel, se za denarno pomoč iskreno zahvaljujem sodelavkam na liniji rejele v tovarni TEA
Majda Ropotar

Ob našem prazniku

Tradicionalni praznik Iskre in dan borca privabi vsako leto več ljudi. Kako tudi ne, saj je to dan za nova poznanstva med Iskraši, dan za obujanje spominov na naše borce, ki so žrtvovali vse, da danes živimo srečni in v svobodi in ne nazadnje za prijeten izlet združen z zabavo in prijetnim počutjem.

Iz branžne organizacije Avtoelektrika. Nova Gorica, se bo letošnje proslave udeležilo rekordno število delavcev s člani družin - 825. Že ta podatek nam pove, da imajo ti delavci prijetne spomine na proslave iz prejšnjih let, zato so se tudi letos odločili, da proslavijo ta pomemben dan v tako velikem številu.

Zanimalo me je, kaj je tisto, kar delavce najbolj privlači na ta praznik in kaj jim pomeni dan Iskre in dan borca. Zato sem postavil ti dve vprašanji nekaterim našim delavcem, ki so mi takole odgovorili:

RUDI PAHOR - vodja linije velikega alternatorja

Zame predstavlja to vsakoletno srečanje vedno nova spoznanja, saj se delavci med seboj pomenimo, se pogovorimo, kako gre tej organizaciji, kako oni, kaj dela ta TOZD itd.

JOŽE UŠAJ - vodja prevzema v skupnih službah

Ta dan je za nas Iskraše velik dan. To je srečanje, združenje celega kolektiva Iskre, to je pomemben delež pri krojenju prijateljstva in tovarštva, medsebojnega spoštovanja in spoznavanja. To je dan, ko pozabimo skrbi doma, saj se čutimo srečni in ponosni, da smo vsi člani velike družine v Iskri. Z nami bodo tudi člani naših družin, naši prijatelji, ki so simpatizerji Iskre in ki bodo tudi oni proslavljali ta praznik in istočasno obujali spomine na NOB.

VALTER BENSA - VK strojni ključavničar

Srečanje Iskrašev in obenem že tradicionalni praznik Iskre in dan borca pomeni zame zelo veliko. To je dan za obujanje spominov, na vse tiste naše borce, ki so toliko naredili, da praznujemo ta praznik v svobodi in srečni, da smo v tako velikem kolektivu Iskre. To je tudi dan za spoznavanje Iskrašev, predvsem mladih iz drugih TOZD v ZP Iskra, za medsebojno kontaktiranje, izmenjavo mnenj o delu mladih v Iskri in postavitev skupnih načrtov za bodočnost. Prepričan sem, da bo ta praznik tudi letos v celoti uspel ter da se bomo vrnili vsi polni lepih vtisov in novih spoznanj.

RADA OREL - delavka na navigacijskih strojih

Moram priznati, da pričakujem 4. julij vsako leto zelo težko. Imam veliko lepih spominov na proslave iz prejšnjih let, saj sem bila prav na vseh.

Tudi letos sem se odločila, da grem v Šentjernej, saj je to dan razvedrila, dobrega počutja, prijeten izlet, spoznavanje sodelavcev iz ostalih TOZD v ZP Iskra, do izraza pride veselje, saj ni lepšega, kot videti toliko Iskrašev skupaj. Pričakujem, da bo tudi na letošnjem prazniku prijetno in veselo, saj je to želja nas vseh, ki živimo in delamo v tej naši veliki Iskri.

Osebnostno smatram, da zremo edinole na takem skupu Iskrašev najtočnejše informacije o našem delu v Iskri. Seveda ni namen tega le to, pač pa je tudi lep izlet, na katerega grem vsako leto z družino. Letos pričakujem še toliko večjih doživetij, saj v teh krajih še nisem bil, pa tudi praznik sam sovpada v 30-letnico Iskre in 25-letnico gostitelja - tovarne uporov.

JOŽE ČUBEJ - KV strojni ključavničar

Spomini na prejšnja leta teh praznikov so mi narekovali, da sem se tudi letos odločil, da se udeležim tega pomembnega dneva ISKRE in borca obenem. Na ta dan se spominjamo pomembnih dogodkov predvsem iz časov NOB, pa tudi veliko novih poznanstev vzpostavimo, saj je tudi to eden od ciljev tega velikega skupa Iskrašev. Kdor misli, da gremo mi mladi na ta dan samo z namenom zabave in razvedrila, se močno moti,

saj nas še kako zanima, kakšni so rezultati ZP Iskra, kako poslujejo v ostalih organizacijah združenega dela in kako dela mladina v Iskri širom Slovenije. To je naš namen, zato sem prepričan, da bom izvedel veliko novega in da bom tudi jaz eden izmed tisočev Iskrašev, ki bom s svojo prisotnostjo na tem prazniku počastil spomin dneva borca.

JOŽE ŠULIGOJ - v. d. organizator

Kot sina padlega borca me izredno
(Nadaljevanje na 6. strani)

Program usklajevalnega postopka in sprejemanje samoupravnega sporazuma o temeljih plana SOZD

1. Skupščina ZPI sprejme 28. 6. 1976 osnutek samoupravnega sporazuma o temeljih plana kot izhodišče za vsklajevalni postopek.

2. Poslovodni organi temeljnih organizacij in delovnih organizacij analizirajo osnutek sporazuma s stališča svojih osnutkov srednjeročnega plana in s stališča prevzemanja obveznosti iz ostalih sporazumov o temeljih plana (sporazumi s SIS, krajevno skupnostjo itd.).

3. Poslovodni organi TOZD pojasnijo delavcem na zborih, ki bodo 2. 7. 1976, kakšne obveznosti predstavlja SS TP za njihovo temeljno organizacijo in kakšna je njegova povezava z družbenim dogovorom o temeljih srednjeročnega plana SRS. Na tem zboru sprejmejo delavci najprej sklep o sprejetju družbenega dogovora o temeljih srednjeročnega plana SRS, nato pa:

a) določijo na podlagi pojasnil poslovodnih organov izhodišča za vsklajevanje temeljev srednjeročnega plana v ZPI,

b) s sklepom pooblastijo direktorja delovne organizacije, da v okviru sprejetih smernic zastopa interese temeljne organizacije pri vsklajevanju v SOZD ZPI.

Besedilo sklepa je naslednje: „Delavci temeljne organizacije..... v sestavi delovne organizacije..... ugotavljamo, da so v osnutku samoupravnega sporazuma o temeljih plana v SOZD ZP Iskra postavljeni cilji v skladu z vlogo, ki je za ZP Iskra dogovorjena v temeljih družbenega plana SR Slovenije, da je programska usmeritev v skladu z razvojnimi možnostmi na jugoslovanskem in svetovnem trgu, da je predvidena stopnja rasti proizvodnje, produktivnosti dohodka, ekonomski odnosi ter organizacijska izhodišča delovanja uresničljiva podlaga za doseganje postavljenih skupnih ciljev. V okviru teh ugotovitev pooblaščajo direktorja delovne organizacije, da v sodelovanju s poslovodnim organom temeljne organizacije in upošteva interese delavcev ter smernice za srednjeročni plan te temeljne organizacije ter njenih ekonomskih možnosti zastopa temeljno organizacijo v vsklajevalnem postopku za pripravo predloga samoupravnega sporazuma o temeljih plana v SOZD ZP Iskra in da zagotovi oblikovanje takega predloga sporazuma, ki bo v svojih določilih o prevzemanju medsebojnih obveznosti odražal družbeni značaj dohodka in proizvodnih sredstev ter enakopravnost in vzajemno odgovornost vseh delavcev v ZPI pri uresničevanju svojih interesov. Delavci temeljne organizacije predlagamo še naslednja dopolnila osnutka sporazuma.....“

4. Pooblaščen poslovodni organi DO in poslovodni kolegij ZPI vsklajujejo stališča o določilih sporazuma 5. in 6. VII. 1976 in oblikujejo predlog SS TP.

Pri vsklajevanju stališč se po potrebi kot posrednik vključijo sindikalna organizacija ZPI.

5. Družbenopolitične organizacije zavzamejo dokončno stališče do predloga sporazuma o temeljih plana SOZD ZPI.

6. Do 8. VIII. 1976 pripravijo Skupne službe ZPI dokončno besedilo predloga in ga razpošljejo temeljnim in delovnim organizacijam.

7. Do 15. VII. 1976 sprejemajo SS TP SOZD ZPI delavci na zborih v temeljni organizaciji. Istočasno pooblastijo predsednika delavskega sveta DO in direktorja DO, da podpišeta sporazum v imenu delavcev temeljne organizacije.

Premajhna proizvodnja krivec za izgubo

Zaradi premajhne proizvodnje in neugodnega tržnega položaja je temeljna organizacija Mali zaganjalniki poslovala doslej z izgubo. Kljub vsemu pa z optimizmom pričakujejo naslednje obdobje, ker so prepričani, da bo njihov izredno mlad kolektiv kmalu prebrodil sedanjo delno strokovno neizkušenost.

Temeljna organizacija Mali zaganjalniki je najmlajša v industriji Avtoelektrika in verjetno tudi v vsej Iskri. Če se morda še spominjate, so tovarno odprli šele pred približno poldrugim letom — točneje leta 1974 ob praznovanju devetindvajsetega novembra — dneva republike. Mali zaganjalniki so prevzeli del proizvodnega programa Avtoelektrike, in to zaganjalnike za osebna vozila. V obratni in osnovna sredstva je bilo takrat vloženih 130 milijonov dinarjev: zgradili so novo tovarno s 6.000 kvadratnimi metri proizvodnih površin in 2.000 kvadratnih metrov prostorov za tehnične službe. Del tega denarja so porabili tudi za izboljšanje infrastrukture vseh temeljnih organizacij v Šempetru pri Novi Gorici, saj so uredili ceste, zgradili vodovod, kanalizacijo, plinsko postajo, itd.

Direktor Malih zaganjalnikov Zvonko Repič poudarja, da je bila ustanovitev njihove temeljne organizacije vsekakor upravičena, in sicer tako z ekonomskega kot s programskega vidika specifičnosti proizvodnje. V novi tovarni so uvedli izredno sodobno tehnologijo s sodobnimi stroji, posebno pogumen pa je bil tudi nakup stiskalnic in orodij za tehnologijo hladnega oblikovanja jekla. Kakorkoli, zdaj lahko ugotavljamo, da so bile njihove odločitve skoraj v vseh primerih pravilne, začetne težave pa nastajajo skoraj zgolj zaradi delne neizkušenosti kolektiva, premajhnega poznavanja strojev in tehnološkega procesa, zaradi zahtevnosti proizvodnega programa ter, kot že rečeno,

premajhne proizvodnje in težav na tržišču.

Lansko leto je bilo dejansko čas zagona nove tovarne: intenzivno so uvajali novo tehnologijo, osvajali nove izdelke ter priučevali delavce. Proizvajali so le za jugoslovansko avtomobilsko industrijo, čeprav so načrtovali, da bodo precej tudi izvozili. Vzroki za izpad izvoza so predvsem v tem, ker jim lani, torej po nekaj mesecih obratovanja, še ni uspelo osvojiti zaganjalnikov za izvoz, hkrati pa se je postopek homologacije njihovih izdelkov pri posameznih tujih kupcih podaljšal preko predvidenega roka.

TOZD MZ, kot okrajšano imenujejo to temeljno organizacijo, je lani poslovala v skladu s samoupravnim sporazumom o združenju v industriji avtoelektričnih izdelkov, torej je enakopravno nosila vse stroške delovne skupnosti skupnih služb na ravni industrije in na ravni združenega podjetja Iskra, seveda pa je krila tudi stroške razvoja novih izdelkov ter plačevala ceno rasti poslovanja. Premajhna proizvodnja in drugi problemi ter omenjeni stroški so lahko pripeljali le do poslovne izgube. Morda še tole: osebna vozila so najdražja potrošna dobrina in je njihova cena vedno pod drobnogledom. Prav zaradi tega kooperanti avtomobilске industrije ne morejo dosegati ugodnejših cen, da pa to uspeva sami avtomobilski industriji, je že druga zgodba.

Za letošnje so predvideli pozitivno

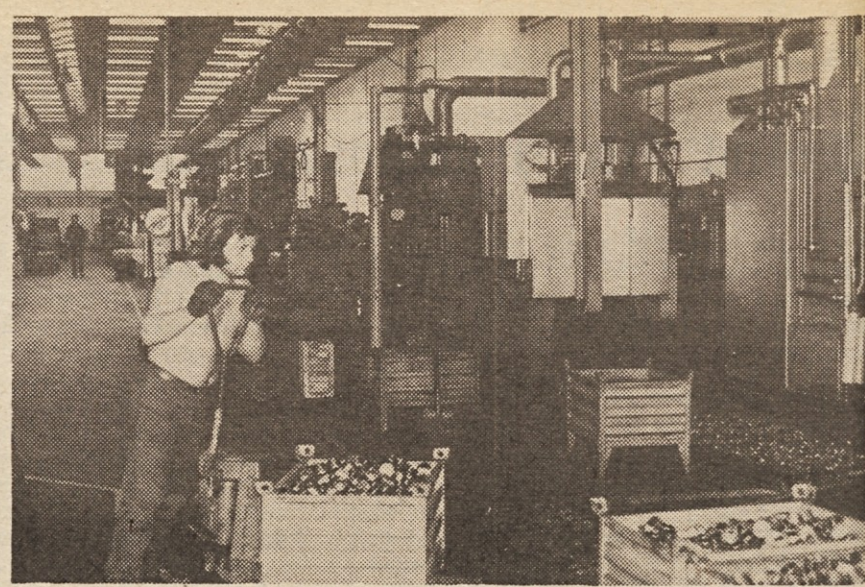
poslovanje, čeprav se jim bodo problemi, verjetno vlekli še nekaj časa.

Največ pozornosti bodo letos in seveda tudi v prihodnje, namenili povečanju proizvodnje ter uresničitvi predvidenih dobav na tuja tržišča. S tem v zvezi poudarjajo, da je priprava izvoznih poslov precej zapletena in dolgotrajna naloga, ki ni odvisna le od gospodarskega položaja v tujini, pač pa tudi od jugoslovanskega zunanjetrgovinskega režima, ki pogojuje uvoz osebnih avtomobilov z izvozom avtomobilskih delov, veliko vlogo pa igra še naša sposobnost prilagajanja spremembam na tržišču.

300-članski kolektiv Malih zaganjalnikov izdeluje trenutno zaganjalnike za naslednja osebna vozila: Zastava 101 in 750, za Spačka, Ami in Diano ter Renault 4. Prav zdaj osvajajo tudi zaganjalnike za Peugeot 104, Fiat 126 P in Simco 1100. Zaganjalnike za prvi dve vozili bodo predvidoma začeli izdelovati septembra ali oktobra letos, za Simco pa konec tega ali v začetku prihodnjega leta. V Malih zaganjalnikih poudarjajo, da bo prihodnje leto za njih prelomno, zato bodo skušali že letos pripeljati proizvodnjo do takšne mere, da jim bo zagotovila uspešen start v leto 1977. Optimizem je vsekakor upravičen, v veliki meri pa je pogojen tudi z ugodnim delovnim počutjem v kolektivu, s tovarištvom in kolegialnostjo, pa tudi z razvojnimi strokovnimi možnostmi.

Optimizem opravičujejo tudi najnovejša tržna raziskava na domačem in zunanjem tržišču. Te raziskave kažejo, da bodo v najslabšem primeru lahko leta 1980 prodali najmanj 600.000 zaganjalnikov, kar je v primerjavi s sedanjo proizvodnjo precejšnje povečanje. Začetne naloge jim bo uspelo doseči tudi tako, da bodo utrdili in izboljšali organizacijo dela, eden od predpogojev pa je tudi delovno in strokovno dozorevanje celotnega kolektiva.

Lado Drobež

Linija cementiranja in žarenja delov v TOZD Mali zaganjalniki.

Inženiring — oblika posla v visoko razvitem gospodarstvu

V zadnjem času si čedalje večje število delovnih organizacij Iskre prizadeva pridobiti status inženiring-dejavnosti. Katera od njih pa si bo — ne samo pridobila, ampak tudi obdržala — samoupravno „legitimacijo“ za opravljanje te visoke produktivne, pa tudi zahtevne dejavnosti na domačem in mednarodnem trgu, bo pokazala prihodnost.

Objektivne, pa tudi nekatere subjektivne okoliščine, so pogojevale stanje, da si na primer nekdanji Biro za avtomatizacijo železnice (BAŽ), v sedanjem TOZD Inženiringi, ni že pred leti prevzel naziva „inženiring“, čeravno se je s to dejavnostjo ukvarjal od samega začetka. Prejkone je temu botrovala nekoliko prenapetost „proizvodna orientacija“ in določeno podcenjevanje deleža „umskih storitev“, ki zavzemajo v mednarodni menjavi tehničnih in tehnoloških dosežkov vsaj polovico celotnega vrednostnega prometa.

Samoupravna prerazvrščanja so povzročila v Iskri vrsto pozitivnih premikov v smeri postopnega razčiščenja proizvodnih in gospodarskih razmerij med organizacijami združenega dela. Med drugim so tudi spustila proces samoupravne potrditve „starih“ in nastajanja novih inženiring organizacij, priznavajoč jim prioriteto vloge v nadaljnjem razvoju in gospodarski afirmaciji proizvodne skupnosti Iskra.

Ta proces se vzlic začetnim težavam vztrajno nadaljuje in se bo nadaljeval tudi v prihodnosti — kolikor bodo to dovoljevale „objektivne okoliščine“. Kajti gospodarska vsebina in potencial bodočih inženiring dejavnosti ter njihov kadrovski obseg, so odvisni od njihove usposobljenosti za vključevanje v menjavo dela in delitev poslov na domačem, zlasti pa še na mednarodnem področju. To hkrati pomeni, da „legitimacija“ za opravljanje inženiring dejavnosti ni nikomur vnaprej dana in ne zagotovljena za „vse večne čase“. Spričo izrazite tržne usmerjenosti inženiring dejavnosti je selekcija na tem področju nenehna, obstoj inženiringov pa odvisen od tržne verifikacije njihovega ponudbenega repertoarja.

Zakon o inženiringu, ki je bil objavljen v Uradnem listu SR Slovenije št. 43/73, člen 48, priznava koncepcijo dveh vrst inženiringa in sicer **izvajalski ali prodajni inženiring** ter **investicijski inženiring**. Da bi bolje doumeli zakonsko podlago, na kateri temelji nastajanje in izvajanje inženiring poslov, skušajmo najprej opredeliti njegovo poslovno in gospodarsko vsebino.

Vsekakor pomeni inženiring oblika posla, ki ga je prinesla in ustvarila vi-

soko razvita ekonomika. Pod pojmom inženiringa si predstavljamo vse tisto, kar je v zvezi z **organiziranjem dela** v gospodarstvu — v katerikoli njegovi panogi: v industriji in rudarstvu, v prometu, v kmetijstvu in gozdarstvu ter v gostinstvu in turizmu. Inženiring ima torej podobno vlogo kot marketing v proizvodno-prometnih sferah.

Organiziranje dela v neki gospodarski panogi pa ne pomeni samo načrtovanje dela kot takega, temveč zajema tudi vsa dela, ki sodijo v področje projektiranja, izgradnje in poizkusnega obratovanja — pa tudi nadaljnega spremljanja ekonomskih učinkov zgrajenega objekta ali sistema.

Inženiring je potemtakem **gospodarska dejavnost**, ki zajema hkrati več različnih delovnih operacij in sicer: ekonomsko-organizacijsko, tehnološko, projektantsko, gradbeno-investicijsko ter finančno. Razumljivo je, da terjajo tako raznovrstne dejavnosti in operacije tesno sodelovanje strokovnjakov različnega profila iz zelo različnih področij.

V obstoječi gospodarski in proizvodni strukturi Iskre in njenih področnih industrij je trenutna (proizvodna in gospodarska) oblika inženiringov še najbližja izvajalskemu inženiringu, ki nima na voljo lastnega investicijskega kapitala, temveč se alimentira iz sredstev poslovne klientele. To je tudi vzrok, da zaenkrat še ni mogoče resno razmišljati — vsaj ne pri vseh inženiringih poslih — o morebitnem udejstvovanju Iskre na področju celovitega (kompleksnega) inženiringa, ki je zanimiv zlasti v poslovnih posegih in razmerjih z deželami v razvoju.

Ni pa odveč omeniti, da obstoječe samoupravne smernice in priporočila ne nasprotujejo ustanavljanju kompleksnih inženiring-sistemov, na podlagi samoupravnega združevanja proizvodnje, znanja in sredstev na republiški in — če tako ustreza — tudi na zvezni ravni med delovnimi organizacijami različnega proizvodnega in gospodarskega profila.

V tem je gospodarska in proizvodna šansa Iskrinih inženiringov, ki jim pravila samoupravnega obnašanja in delovanja odpirajo neslutene možnosti za vključevanje v širše asociacije združenega dela — v prid lastnega napredka in v dobrobit vse Iskrine proizvodne skupnosti.

ASPER

Strokovnjaki v mednarodni areni

Pred dnevi se je vrnil z mednarodne konference o prenosu tehnologije s posebnim ozirom na dežele v razvoju, ki je bila v Antwerpnu, vodja službe za industrijsko lastnino pri ZP Iskra Bojan Pretnar. Na tej konferenci je sodeloval s temo Sedanje stanje v jugoslovanski zakonodaji, kar zadeva industrijsko lastnino in prenos tehnologije. Omenjeno konferenco je organizirala antverpenska univerza skupaj z belgijskim združenjem podjetniških odvetnikov in društvom strokovnjakov za licence (L. E. S.) Beneluxa.

Problemi transfera tehnologije v države v razvoju zadnja leta pritegujejo posebno in vedno večjo pozornost mednarodne javnosti. Ne obravnavajo jih le dežele izvoznice tehnologije v dežele v razvoju, temveč tudi druge. Razumljivo je tudi, da se s to problematiko posebej ukvarjajo tudi različne agencije OZN. Tako sta WIPO (svetovna organizacija intelektualne lastnine) in UNCTAD na osnovi posebnih študij in z organiziranjem mednarodnih konferenc pripravili poseben Priručnik za licenciranje ter Mednarodni kodeks obnašanja, ki je bil ena izmed osrednjih točk na IV. zasedanju UNCTAD, ki se je pravkar končalo v Nairobiju.

Omenjena konferenca v Antwerpnu šteje med uglednejša mednarodna srečanja na omenjeno temo, ki jih je

organiziralo beneluško društvo L. E. S. Na to nedvomno kaže dejstvo, da sta bili poleg drugih zastopani z referati tudi organizaciji WIPO in UNCTAD. Štejemo lahko za pomembno, da je bil izmed dveh referatov na omenjeni konferenci v Bruslju, ki sta obravnavala konkretne razmere stanja zakonodaje v posameznih deželah v razvoju poleg argentinskega tudi jugoslovanskega referat. Še več, za omenjeno konferenco so organizatorji posebej v naprej opozarjali udeležence konference na „zelo zanimiv jugoslovanski pristop“.

Ko smo se o tej konferenci pogovarjali z našim referentom na konferenci Bojanom Pretnarjem o njegovih vtisih in pomenu konference, je poudaril: „Da je do mojega sodelovanja

na tej konferenci prišlo, je bil povod seminar, ki je bil lani v Beogradu o industrijski lastnini in patentih, kjer so sodelovali strokovnjaki UNIDO in kjer sem sam prispeval nekaj strokovnih referatov. Ti strokovnjaki so postali pozorni na ideje in izkušnje, ki so plod naših prizadevanj v izgradnji poslovne politike industrijske lastnine in prenosa tehnologije. Tako je prišlo tudi do povabila za naše sodelovanje v Bruslju.“

Po mnenju Bojana Pretnarja je takšno sodelovanje v mednarodnih organizacijah, do katerega je prišlo zdaj tudi na področju industrijske lastnine in prenosa tehnologije nedvomno zelo pomembno za uveljavljanje naše delovne organizacije, oz. jugoslovanskih partnerjev v poslih mednarodnega prenosa tehnologije in pravic industrijske lastnine.

Seveda pri tem ne smemo pozabiti, da je za sooblikovanje mednarodno sprejetih načel za to področje mednarodne menjave potrebna visoka strokovna raven pri reševanju problemov industrijske lastnine in prenosa tehnologije v praksi. Lahko trdimo, da je upoštevanje „zelo zanimivega jugoslovanskega pristopa“, kot so temu rekli, eno izmed novih mednarodnih priznanj za takšno raven strokovnega dela v ZP Iskra.

Bojan Pretnar je z veseljem dodal, da je bilo njegovo poročilo v Bruslju zelo ugodno sprejeto. Poleg drugih je pokazal posebno pozornost za njegovo izvajanje tudi predstavnik firme Philips, s katero je ZP Iskra pravkar sklenila kooperacijsko pogodbo.

Tako je gotovo, da je to naše sodelovanje na tej strokovni konferenci ne samo še enkrat predstavilo svetovni javnosti specifično jugoslovansko družbeno gospodarsko ureditev, ampak tudi našo vsestransko odprtost v svetovno gospodarsko kooperacijo in vzajemno menjavo tehniških dosežkov, posameznim firmam in strokovnjakom pa so bila Pretnarjeva izvajanja gotovo tudi praktična opora za morebitne prihodnje gospodarske ali strokovne stike z ZP Iskro.

Hkrati pa vabilo, ki ga je bil deležen Bojan Pretnar, pomeni strokovno priznanje ne le njemu samemu, čeprav je redkost, da se strokovnjak iz prakse najde med svetovno priznanimi strokovnjaki — ampak tudi ZP Iskri kot celoti, saj se Iskra s tem uveljavlja ne samo s svojimi izdelki, ampak tudi s svojimi strokovnimi kadri.

— mo —

OB NAŠEM PRAZNIKU

(Nadaljevanje s 5. strani)

veseli, da so prišli v Iskri do takega sklepa, da je dan borca tudi dan Iskre. Veseli me tudi to, da je ta proslava vsako leto v drugem kraju, prav ti kraji pa so tesno povezani z dogodki naše NOB. Teh praznikov se udeležujem vsako leto, saj srečam vedno stare znance in prijatelje iz cele Slovenije. Srečujem tudi ljudi, ki so v najtežjih trenutkih naše revolucije bili skupaj z mojimi očetom, skupaj so si priborili to, kar mi danes imamo. Zelel bi tudi, da bi vsi mladi iz naše in drugih TOZD zvedeli za prehojeno pot naših najboljših prijateljev — borcev, saj so ogromno pripomogli, da imajo ti mladi ljudje neprimerno lepšo in srečnejšo mladost kot smo jo imeli mi. Zato pozdravljam težnjo in tradicijo, da je dan borca tudi naš dan Iskrašev.

ALOJZ ČUFAR — vodja oddelka elektronike.

Kot star Iskraš — 16 let delovne dobe — smatram, da taki prazniki kot je dan Iskre in dan borca brez nas ne bi v celoti uspeli. Prav ta dan nam daje priložnosti, da najdemo nova poznanstva, nove prijatelje in ne nazadnje snidenje s starimi sodelavci iz elektromehanike Kranj. Rad bi povedal, da imam do sedaj zbrane že vse tradicionalne skodelice iz katerih jemó vsako leto odlične partizanski golaž, zato bi mi bilo zelo žal, da bi pustil tak praznik mimo. Te skodelice so res lične ter lep in drag spomin na dan Iskre in dan Borca. Marko Rakušček

Po 23 letih vestnega dela v skupnih strokovnih službah ISKRA — IEZE je odšel v zasluženi pokoj Julij GORUP, pomočnik direktorja komercialnega področja. Osnovna organizacija sindikata in sodelavci so mu ob odhodu izročili spominsko darilo z željo, da bi ostal čil in zdrav še dolgo vrsto let in da ne bi pozabil svojih dolgoletnih sodelavcev in prijateljev.

Tudi po novi organizaciji množično, pestro in borbena

Šentjemej je bil 26. in 27. junija gostitelj športnikov Iskre, ki so tu imeli letos že XII. letne športne igre. Že drugič so se Šentjemejčani izkazali kot dobri organizatorji tako velike in tudi zahtevne športne prireditve, na kateri se je to pot spet zbralo prek 800 športnic in športnikov Iskre. Upoštevač objektivne težave, zlasti pa še dejstvo, da je glede letnih iger odločitev padla še pred kratkim, lahko organizacijo samo pohvalimo, lahko pa bi bila ob boljši discipliniranosti nekaterih ekip celo brezhibna. Sicer pa so letošnje letne športne igre minile v pravem športnem duhu in ostrih borbah, ki so že značilne za vse naše športne nastope.

Letošnje XII. letne športne igre v Šentjemeju prav tako štejejo v okvir številnih prireditev ob 30-letnici Iskre, so jih ob 25-letnici tovarne uporov in potenciometrov tukajšnji organizatorji pripravili tembolj slavnostno. Pokroviteljstvo nad igrami pa je prevzel republiški odbor sindikata delavcev elektro in kovinske industrije Slovenije.

V bogato okrašeni Šentjemej (naše igre so sovpadle s tradicionalnim vsakoletnim srečanjem pevskih oktetov) so že zgodaj zjutraj v soboto brzeli številni avtobusi, kombiji in seveda osebni avtomobili najširšega izbora, da so do 8. ure pred tovarno uporov pripeljali vseh okrog 800 športnic in športnikov. Po ozvočenju so vse jutro odzvajali zvoki borbenih pesmi in pomagali k zares prazničnemu vzdušju.

Ob napovedanem času – 8.30 je na dvorišču šentjemejske tovarne zaigrala godba na pihala, na čelo povorke, ki se je nato razvila, so stopile brhke domačinke z zastavami, za njimi pa so se zvrstile reprezentance vseh šestih industrij Iskre, kombinirana ekipa Iskra Commerce in IPS ter reprezentanca enot Iskre na Tržaški cesti. V povorki, ki se je vila do roketnega

vetih moških in šestih ženskih disciplinah.

Tekmovanja so bila zanimiva, marsikdaj zagrižena, vendar pa v pravem športnem duhu, razumljivo pa so svoj višek dosegla v nedeljo, kjer so se med seboj v finalu pomerile najmočnejše

Jože Čebela.

ekipe. Ni manjkalo presečenj, niti ne razočaranj tistih, ki jim ni uspelo, vendar pa je prevladalo pravo športno vzdušje, katerega je prevečalo ponovno spoznanje, da so takšna športna srečanja koristna.

Razglasitev rezultatov ob 15. uri na šentjemejskem hipodromu je zmotil hud naliv, ki je kriv, da sta morala podpredsednik skupščine ZP Nace Pavlin in predsednik sindikata ZP Jože Čebela letošnje igre na kratko zaključiti s čestitkami za dosežene rezultate

Nace Pavlin.

Jože Colarič.

in z željo, da bi še naprej aktivno sodelovali.

Podpredsednik skupščine Nace Pavlin je zmagovalnim ekipam podelil zaslužene plakete, najboljšim posameznikom kolajne, predstavnikom treh najboljših ekip: Elektromehanika, Avtoelektrika in Avtomatika pa glinaste pokale v obliki tradicionalnih šentjemejskih petelinov.

Zal je dež preprečil prijeten zaključek iger in športniki so se tako kar prežgodaj razšli.

Rajko Orešnik.

TEHNIČNI REZULTATI

MOŠKI:

Nogomet: 1.) Elektromehanika, 2.) Iskra-Tržaška, 3.) Avtoelektrika, 4.) EMO, 5.) IC-IPS, 6.) IEZE, 7.) Široka Potrošnja, 8.) Avtomatika.

Odbojka: 1.) Avtomatika, 2.) Avtoelektrika, 3.) EMO, 4.) IEZE, 5.) Elektromehanika, 6.) Široka potrošnja, 7.) Iskra-Tržaška, 8.) IC-IPS.

Košarka: 1.) Elektromehanika, 2.) Avtomatika, 3.) IC-IPS, 4.) IEZE, 5.) Široka potrošnja, 6.) Iskra-Tržaška, 7.) Avtoelektrika, 8.) EMO.

Rokomet: 1.) Iskra-Tržaška, 2.) Elektromehanika, 3.) Avtomatika, 4.) IEZE, 5.) Avtoelektrika, 6.) Široka potrošnja, 7.) EMO, 8.) IC-IPS.

Kegljanje: 1.) Elektromehanika 3415, 2.) EMO 3318, 3.) Avtoelektrika 3302, 4.) Široka potrošnja 3250, 5.) IEZE 3208, 6.) Avtomatika 3149, 7.) IC-IPS 3124, 8.) Iskra-Tržaška 2964 kegljev.

Streljanje: 1.) Elektromehanika 694, 2.) Avtoelektrika 682, 3.) IEZE 644, 4.) EMO 639, 5.) Iskra-Tržaška 618, 6.) Avtomatika 607, 7.) Široka potrošnja 533, 8.) IC-IPS 454 krogov.

Namizni tenis: 1.) Elektromehanika, 2.) Avtoelektrika, 3.) Avtomatika, 4.) Iskra-Tržaška, 5.) IC-IPS, 6.) IEZE, 7.) Široka potrošnja.

Balinanje: 1.) Avtoelektrika, 2.) Elektromehanika, 3.) Avtomatika, 4.) IEZE, 5.) IC-IPS, 6.) Široka potrošnja, 7.) Iskra-Tržaška, 8.) EMO.

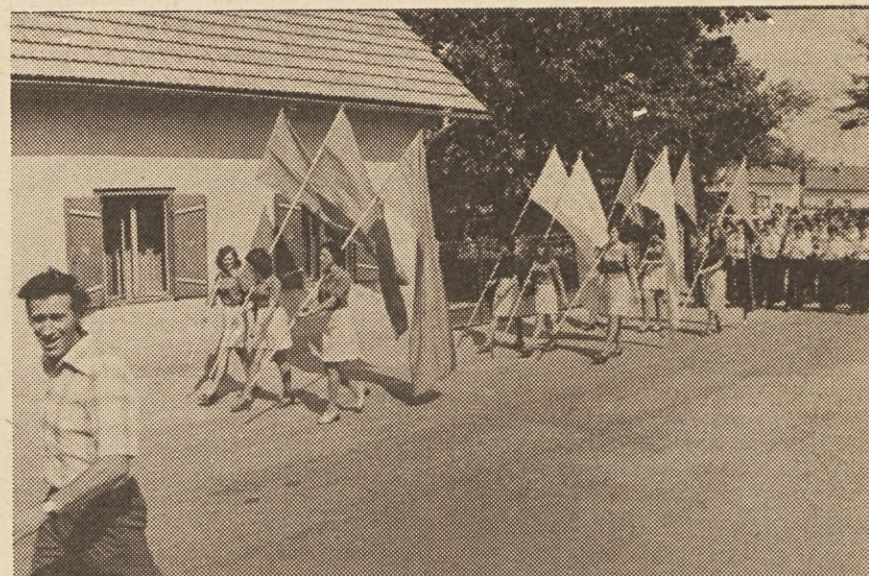
Šah: 1.) Široka potrošnja, 2.) Avtomatika, 3.) IEZE, 4.) Elektromehanika, 5.) IC-IPS, 6.) Iskra-Tržaška, 7.) EMO, 8.) Avtoelektrika.

ŽENSKE:

Odbojka: 1.) Široka potrošnja, 2.) EMO, 3.) Avtoelektrika, 4.) Avtomatika, 5.) Iskra-Tržaška, 6.) Elektromehanika, 7.) IEZE, 8.) IC-IPS.

Z otvoritvenega ceremoniala letošnjih iger v Šentjemeju.

Povorka izpred tovarne uporov na roketno igrišče, kjer je bila otvoritev iger.

Košarka: 1.) Avtoelektrika, 2.) IC-IPS, 3.) Elektromehanika, 4.) IEZE, 5.) Avtomatika.

Rokomet: 1.) IEZE, 2.) Avtomatika, 3.) Avtoelektrika, 4.) Elektromehanika, 5.) EMO, 6.) Široka potrošnja, 7.) IC-IPS, Iskra-Tržaška, zadnji dve ekipi sta odstopili.

Kegljanje: 1.) Elektromehanika 2439, 2.) Avtomatika 2198, 3.) Avtoelektrika 2155, 4.) IC-IPS 2055, 5.) IEZE 1855, 6.) Široka potrošnja 1832, 7.) EMO 1749, 8.) Iskra-Tržaška 1748 kegljev.

Streljanje: 1.) Iskra-Tržaška 445, 2.) Avtoelektrika 395, 3.) Široka potrošnja 369, 4.) Elektromehanika 355, 5.) IEZE 342, 6.) Avtomatika 337, 7.) IC-IPS 259 krogov, ekipe EMO ni bilo.

Namizni tenis: 1.) Iskra-Tržaška, 2.) Široka potrošnja, 3.) Elektromeha-

nika, 4.) Avtoelektrika, 5.) IEZE, 6.) IC-IPS. Ekip Avtomatika in EMO ni bilo.

Končni vrstni red

1.) Elektromehanika	630
2.) Avtoelektrika	580
3.) Avtomatika	505
4.) IEZE	495
5.) Široka potrošnja	435
6.) Iskra-Tržaška	410
7.) IC-IPS	365
8.) EMO Celje	320 točk.

Kegljanje

Moški posamezno:
1. Juvančič 487 (Š. P.), 2. Vanovšek 480 (EMO), 3. Farkaš 473 (Avtoelektrika), 4. Kramar 469 (IEZE), 5. Mojšker 467 (Iskra-T.), 6. Šrot 465 (EMO), 7. Bregar 463 (Elektromehanika), 8. Zalokar 458 (Elektromehanika), 9. Stefanič 455 (Avtoelektrika), 10. Sajevec 441 (Elektromehanika), 11. Znidaršič 441 (IC-IPS), 12. Oštr 439 (EMO), 13. Filipič 438 (IC-IPS), 14. Gramini 437 (Avtomatika), 15. Planinc 436 (Elektromehanika), 16. Hkarec 435 (Elektromehanika), 17. Ščurk 435 (Avtoelektrika), 18. Zevnik 433 (Elektromehanika), 19. Doljak 432 (Š. P.), 20. Gregorič 430 (EMO), 21. Jamšek 427 (Avtomatika), 22. Šinigoj 427 (Avtoelektrika), 23. Lavrič 423 (IEZE), 24. Volk 423 (IC-IPS), 25. Cukrov 422 (Š. P.), 26. Urbas 420 (Avtomatika), 27. Jankovič 419 (Š. P.), 28. Lapan 412 (EMO), 29. Petrič 409 (IEZE), 30. Tiselj 404 (Iskra-T.),

(Nadaljevanje na 8. strani)

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame

ALOJZIJE KADIVEC

se iskreno zahvaljujemo vsem sodelavcem v obratu SP. Tovarni stikal in delavski restavraciji Iskra za izraze sožalja, vence, denarno pomoč in spremstvo na njeni zadnji poti

sin Ivan, hčerki Milka in Lojzka.

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi našega dragega

MARJANA LAHA

se za izkazano pozornost iskreno zahvaljujemo sindikalni organizaciji ATC Labore. Posebej se zahvaljujemo njegovim sodelavcem iz razvoja ATC za izraze sožalja, cvetje, spremstvo na njegovi zadnji poti ter lepe poslovitne besede

Lahovi

ISKRA – Industrija širokopotrošnih izdelkov, Široka potrošnja n. sol. o. TOZD – Tovarna radijskih sprejemnikov SPREJEMNIKI, n. sub. o. SEŽANA, Partizanska 82

razpisuje prosta delovna mesta

- VODJA finančno analitskega sektorja – ni reelekcija**
POGOJI: visokošolska izobrazba ekonomske smeri, 3 leta delovnih izkušenj ali višješolska izobrazba ekonomske smeri, 5 let delovnih izkušenj.
Poleg splošnih pogojev morajo delavci na vodilnih delovnih mestih imeti moralnopolitične in družbenopolitične vrline.
Poskusna doba traja tri mesece. Stanovanje po dogovoru.
- VODJA proizvodnega sektorja – je reelekcija**
POGOJI: visokošolska izobrazba tehnične smeri z najmanj 3-letno prakso na ustreznih delovnih mestih ali višješolska izobrazba tehnične smeri z najmanj 5-letno prakso na ustreznih delovnih mestih.
Poleg splošnih pogojev morajo delavci na vodilnih delovnih mestih imeti moralnopolitične in družbenopolitične vrline.
Poskusna doba traja tri mesece.
- VODJA sektorja ojačevalnih naprav – je reelekcija**
POGOJI: visokošolska izobrazba tehnične smeri z najmanj 3-letno prakso na ustreznih delovnih mestih ali višješolska izobrazba tehnične smeri z najmanj 5-letno prakso na ustreznih delovnih mestih.
Poleg splošnih pogojev morajo delavci na vodilnih delovnih mestih imeti moralnopolitične in družbenopolitične vrline.
Poskusna doba tri mesece.
- VODJA razvojnega oddelka**
POGOJI: visokošolska izobrazba elektro stroke, 5 let delovnih izkušenj na takem delovnem mestu ter znanje nemškega in angleškega jezika.
Poskusna doba tri mesece.
Kandidati naj pošljejo prijave z življenjepisom, dokazilom o izpolnjevanju razpisnih pogojev, kandidati pod zap. št. 1., 2. in 3. pa še potrdilo o nekaznovanju. Prijave sprejema ISKRA Tovarna radijskih sprejemnikov Sežana, Partizanska 82.
Rok prijave je 15 dni po objavi razpisa oziroma do zasedbe delovnih mest.

Boštjan Barborič.

igrišča pri osnovni šoli, kjer je bila slavnostna otvoritev XII. iger, so šli tudi vsi, žal dokaj maloštevilni gosti.

Po državni himni, ki jo je zaigrala šentjemejska godba, je zbrane športnike najprej pozdravil Jože Colarič, predsednik sindikalne konference IEZE, za njim pa v imenu poslovnih organov ZP direktor področja za stike z javnostjo Boštjan Barborič. V imenu sindikata ZP in tovarne-jubilantke sta nato športnike pozdravila še predsednik Jože Čebela in direktor TOZD Upori Ludvik Simonič, slednji pa je bi pozdrav predsednika republiškega odbora sindikata delavcev elektro in kovinske industrije Slovenije Rajka Orešnika, ki je naše XII. letne športne igre tudi odprl.

Športnice in športniki so se takoj po otvoritveni slavnosti razšli po številnih igriščih v samem Šentjemeju pa v Kostanjevici, Podbočju in v 35 km oddaljenih Čatežkih toplicah, kjer so ob 10. uri stekla predtekmovanja v de-

Ludvik Simonič.

V košarki smo videli nekaj zanimivih, predvsem pa borbenih iger.

(Nadaljevanje s 7. strani)

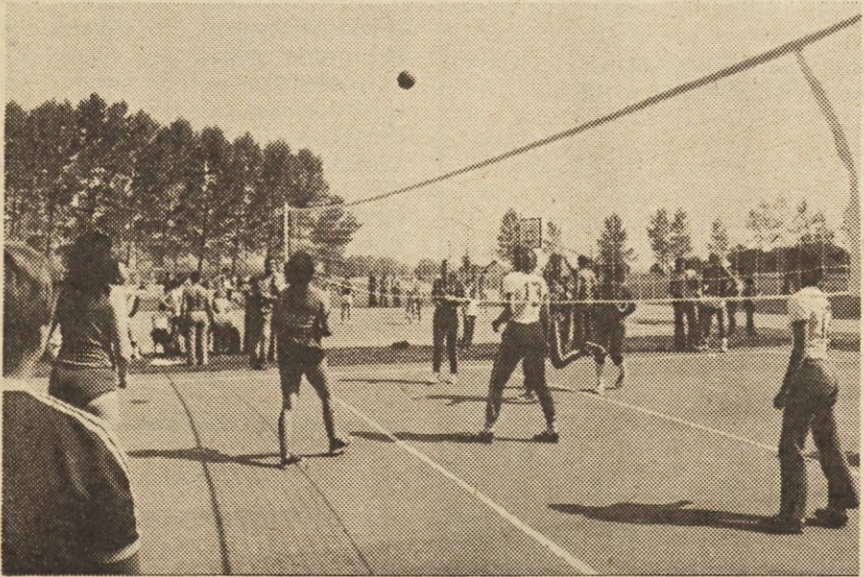
31. Šut 403 (Iskra-T.), 32. Bolte 401 (IEZE), 33. Maras 400 (Avtoelektrika), 34. Košir 400 (Avtomatika), 35. Šuljak 399 (Iskra-T.), 36. Primc 398 (IEZE), 37. Perko 397 (Š. P.), 38. Žerovnik 397 (Š. P.), 39. Končina 392 (IEZE), 40. Košmerl 391 (Avtomatika), 41. Šorli 385 (EMO), 42. Grmič 381 (Elektromehanika), 43. Zajc 380C-IPS), 44. Barbič 377 (Avtomatika), 45. Pulič 376 (Avtoelektrika), 46. Vengust 373 (Š. P.), 47. Sluban 372 (Avtoelektrika), 48. Pehar 369 (IC-IPS), 49. Brezar 368 (Elektromehanika), 50. Sovdat 367 (Iskra-T.), 51. Dibrišek 365 (EMO), 52. Rutar 364 (Avtoelektrika), 53. Kampjut 362 (IC-IPS), 54. Cankar 359 (IC-IPS), 55. Tratnik 359 (IEZE), 56. Gorišek 357 (IEZE), 57. Božič 357 (Avtomatika), 58. Virant 351 (IC-IPS), 59. Lešek 342 (EMO), 60. Zajc 340 (Avtomatika), 61. Tavčar 323 (Š. P.), 62. Verderber 322 (Iskra-T.), 63. Biogoj 302 (Iskra-T.), 64. Lenc 300 kegljev (Iskra-T.).

Kegljanje – ženske posamezno:

1. Zore 454 (Elektromehanika), 2. Šparovec 427 (Elektromehanika), 3. Baškovič 420 (Avtomatika), 4. Miklavčič 409 (Avtomatika), 5. Dalmacija 405 (Avtomatika), 6. Zadravec 400 (Elektromehanika) 7. Šavs 400 (Elektromehanika) 8.) Adamič 400 (IC-IPS), 9. Doljak 384 (IC-IPS), 10. Černač 381 (Avtomatika), 11. Ivanetič 381 (Elektromehanika), 12. Marinič 378 (Avtoelektrika), 13. Pavič 377 (Elektromehanika), 14. Rupnik 371 (Avtoelektrika), 15. Štrukelj 368 (Avtoelektrika), 16. Maras 368 (Avtoelektrika), 17. Fomezi 358 (Avtoelektrika), 18. Korošec 355 (Iskra-T.), 19. Jelenc 354 (Š. P.), 20. Markelj 353 (Š. P.), 21. Isanovič 330 (IC-IPS) 22. Čož 329 (Avtomatika), 23. Rešek 329 (EMO), 24. Tesari 328 (IEZE), 25. Berglez 327 (EMO), 26. Kapele 323 (IEZE), 27. Rozman 318 (IC-IPS), Kranjc 316 (IC-IPS), 29.

Tudi v rokometu so bili tekmovalci zelo zagrizeni.

Zanimive so bile tudi tekme ženskih ekip v odbojki.

Oblak 314 (Iskra-T.), 30. Jezovšek 313 (EMO), 31. Maligoj 312 (Avtoelektrika), 32. Seljak 307 (IC-IPS), 33. Biogoj 307 (Iskra-T.), 34. Malina 306 (IEZE), 35. Avsec 305 (IEZE), 36. Janžekovič 303 (Š. P.), 37. Sindenfeld 302 (EMO), 38. Trpin 297 (IEZE), 39. Milič 297 (Š. P.), 40. Podgornik 296 (IEZE), 41. Zajc 288 (Iskra-T.), 42. Dolen 286 (Iskra-T.), 43. Antloga 272 (EMO), 44. Setnikar 269 (Š. P.), 45. Pecečnik 256 (Š. P.), 46. Zupan 254 (Avtomatika), 47. Korpnik 206 (EMO), 48. Lipušček 198 kegljev (Iskra-T.).

Vodje ekip Avtomatike, Avtoelektrike in Elektromehanike s pokali za 3., 2. in 1. mesto v ekipni vrstitvi.

Streljanje – moški posamezno:

1. Hrobat 180 (Avtoelektrika), 2. Strjakar 180 (EMO), 3. Presenjak 177 (Elektromehanika), 4. Plešec 1974 (IEZE), 5. Naglič 173 (Elektromehanika), 6. Lombar 173 (Elektromehanika), 7. Šiber 171 (Elektromehanika), 8. Čizman 170 (IEZE), 9. Širok 169 (Avtoelektrika), 10. Kogoj 167 (Avtoelektrika), 11. Radej 167 (Iskra-T.), 12. Škrt 166 (Avtoelektrika), 13. Hauptman 166 (Iskra-T.), 14.

ELEKTROMECHANIKA

Planinski izlet

Del slovenske planinske transverzale od Maribora čez Pohorje do Slovenj Gradca ni tako kratka pot, vendar planincev – članov planinske sekcije Elektromehanike Kranj ni motilo, da se je ne bi lotili v res lepem številu – kar 47 nas je odpeljal posebni avtobus do Železničarskega doma na Pohorju. Tu smo vzeli pot pod noge in si prvi počitek ter prvi žig transverzale prislužili v Mariborski koči. Turo smo nadaljevali mimo Ruške kočice in Šumnika čez Klopni vrh do kočice Na pesku. Za prvi dan nam je večini bilo hoje – čeprav prijetne – dovolj. Na naše vprašanje: „A mate kej za pit, smo t'ko lačen, da ne vemo, kje bomo spal“, smo dobili prav ohrabrujoč odgovor: „Na razpolago imate celih 28 ležišč!“ Hitro smo razparcelirali dobljeno streho za čez noč, malo bolj „hodni“ pa so skočili še na Rogljo. V domu je bilo vse zasedeno, prostora je bilo dovolj le na razglednem stolpu, toda vreme ni privoščilo pravega razgleda.

Po jutranjem basanju z domačimi koruznimi žganci nas je kar neslo naprej. Za nami so ostala idilična Lovrenška jezera, pa zaprta Ribniška koča in Črni vrh. Oglasili smo se v čudovitem Grmovškovem domu pod Veliko Kepo, nato pa smo se mimo Partizanke povzpeli na Kremzarjev vrh. Končno smo se, nekateri že z malo tresočimi koleno, spustili po strmih pobočjih do Slovenj Gradca.

V bifeju na avtobusni postaji smo se srečni, zadovoljni in prijetno utrujeni odžejali. Ko pa je z majhno zamudo pripeljal po nas avtobus, smo se z lepimi spomini na 16 ur dolgo prehojeno pot odpeljali domov, kjer so v ponedeljek čakale vsakogar nove delovne naloge.

Š. J.

ISKRA – glasilo delovnega kolektiva ZP Iskra, industrije za elektriko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente, Kranj – Urejuje uredniški odbor – Glavni urednik: Bogo Mohor, v. d. odgovornega urednika Janez Šilc – Izhaja tedensko – Rokopisov ne vračamo – Naslov: Ljubljana, Prešernova 27, telefon 24-905, int. 48 – Tisk: Časopisno-tiskarsko podjetje PRAVICA-DNEVNIK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za informacije SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Del reprezentance Elektromehanike, ki je bila spet prva v skupnem vrstnem redu.

Radman 166 (Avtomatika), 15. Bolte 163 (IEZE), 16. Pibernik 162 (Avtomatika), 17. Petrič 157 (EMO), 18. Lampe 153 (Iskra-T.), 19. Jordan 152 (EMO), 20. Jaglič 151 (Avtomatika), 21. Cvek 150 (EMO), 22. Peternel 148 (Š. P.), 23. Kemperle 145 (Š. P.), 24. Brezelj 144 (Š. P.), 25. Tratnik 13z (IEZE), 26. Vidmar 132 (Iskra-T.), 27. Petan 129 (IC-IPS), 28. Snoj 128 (Avtomatika), 29. Bajda 120 (IC-IPS), 30. Kerič 115 (IC-IPS), 31. Tolar 96 (Š. P.), 32. Horvat 90 krogov (IC-IPS)

trika), 9. Novak 136 (Avtomatika), 10. Gregorič 133 (Avtoelektrika), 11. Huret 124 (Š. P.), 12. Čopi 124 (Avtoelektrika), 13. Rozina 117 (Elektromehanika), 14. Vukčević 114 (Avtomatika), 15. Bametič 107 (Š. P.), 16. Krisper 93 (IEZE), 17. Kocmen 89 (IEZE), 18. Zupan 87 (Avtomatika), 19. Galbiati 80 (IC-IPS), 20. Maren 79 (Elektromehanika), 21. Šter 41 krogov (IC-IPS).

Namizni tenis:

ženske posamezno:
1. Jančar, 2. Švarc, 3. Jarc, 4. Berce, 5. Oblak, 6. Božič, 7. Šter, 8. Levstik.

Streljanje – ženske posamezno:

1. Vidmar 161 (Iskra-T.), 2. Trobár 160 (IEZE), 3. Oblak 154 (Elektromehanika), 4. Vidmar 144 (Iskra-T.), 5. Šievo 140 (Iskra-T.) 6. Kljuder 138 (Š. P.), 7. Potokar 138 (IC-IPS), 8. Human 138 (Avtoelek-

moški posamezno:

1. Ramovš, 2. Trček, 3. Trančar, 4. Gale, 5. Židan, 6. Eržen, 7. Klemenc, 8. Šulc.

Lepo vreme in čudovita okolica sta privabila na piknik delovne skupnosti Iskrine poslovne stavbe več kot petdeset delavk in delavcev. To prijetno srečanje sta blizu gostilne Bormes pod Slavkovim domom organizirala sindikat in mladina. Poleg uspešnih „bojev“ z jedačo in pijačo so se udeleženci pomerili tudi v nogometu, vlečenju vrvi, skakanju v vrečah in drugih družabnih igrah. Podobno kot lanski piknik pod Urhom je tudi letošnji pri Bormesu, dobro uspel.

Gorenjski muzej v Kranju

V Mestni hiši je na ogled stalna arheološka, etnološka, kulturnozgodovinska in umetnostno-zgodovinska zbirka. V galeriji v isti stavbi je odprta razstava VRVARSTVO NA SLOVENSLEM, ki jo je posredoval Tehniški muzej Slovenije v Ljubljani, v 2. nadstropju Mestne hiše pa si lahko ogledate etnološko razstavo KMEČKO GOSPODARSTVO V DOLINI.

V Prešernovi hiši je odprt PREŠERNOV SPOMINSKI MUZEJ. V galeriji iste stavbe pa razstavlja trojica umetnikov iz grupe Junij: japonski kipar KAZUO KITAJIMA, ameriški grafik ALAN SUNDBERG in češki slikar VLASTA ZABRANSKY.

V baročni stavbi v Tavčarjevi 43 je na ogled stalna zbirka NARODNOOSVOBODILNA BORBA NA GORENJSKEM, republiška stalna zbirka SLOVENKA V REVOLUCIJI, v galerijskem prostoru iste stavbe pa si lahko ogledate razstavo PARTIZANSKA GRAFIKA, ki jo je posredoval Muzej ljudske revolucije Slovenije v Ljubljani.

Razstavne zbirke oz. razstave so odprte vsak dan razen ponedeljka od 10. do 12. in od 17. do 19. ure.

Planinski izlet na Učko

Planinsko društvo Iskra bo priredilo v soboto, 10. julija enodnevni izlet na Učko.

Dobimo se na ljubljanski avtobusni postaji, od koder se bomo najprej odpeljali na Reko, od tam pa v Medvejo. Po dobro označeni poti se bomo prek jas in gozdov počasi vzpenjali proti vrhu. Zmeme hoje bo nekako štiri ure.

Z vrha Učke je čudovit razgled na domala vso Istro, pod nami pa se nam bo razprostrl celoten Kvamerski zaliv. Po počitku in ogledu televizijskega stolpa se bomo spustili k morju tako, da se bomo lahko v Lovranu popoldne tudi kopali. Torej, prinesite s seboj kopalke!

Izlet ni zahteven in se ga lahko udeležijo tudi manj izurjeni planinci. Če se bo za izlet prijavilo večje število ljubiteljev gora, bomo najeli svoj avtobus.

Prijave sprejema Planinsko društvo Iskra, Ljubljana, Trg revolucije, tel. 324-765.

Izlet bo vodil Dolfi Divjak.